

გიორგი
ყიფიანი

GEORGE
KIPIANI

პოეტისა და სიყვარულის
კაშვი.

ŒUVRES POÉTIQUES
GEORGIENNES

65-300080-73

გიორგი
ყიფიანი

GEORGE
KIPIANI

პოეტის ლ სიყრაცხლის
უამი .

ŒUVRES POÉTIQUES
GEORGIENNES

ქ ე ლ ა ს

MÉDITERRANÉE

J'étais face à la mer
Bleui comme la mer
Par les visions glacées
Qui se mouvaient
Sur les flots silencieux
Comme en rêve...
L'infini miroir
Qui reflétait ce monde
Absorbait tout entier
La lune sur ses ondes,
Au ciel les étoiles
Scintillaient et brillaient
Et la Méditerranée
En bijoux métamorphosaient !
Du port de la Mer Noire
Soufflait, songe passé
Le vent des rêves
Tout vibrant encore
Des légendes surannées :
Navire pirate
Argo voguait
Enlevait, ô richesse,
La Toison fabuleuse
Fruit d'amour outragé
Et de folie envieuse.
Les vagues vivantes
De la mer en rage
Rendaient le gouvernail
Indomptable et sauvage,
Les rames d'écume blanche
Volaient dans les airs !
Fuyait le rêve...
Fuyait la galère
La Colchide dépouillée
Avec les Argonautes
Sous la Toison d'Or
Dissimulés !

Antibes 1966

Traduit par Irène Kipiani.

შეინდე ფიჭვი უცხოეთო
უცხო მწერლისა,
ო... უკვდავებავ
შენ იცოდე არ გებმასნები,
მე ნაწილი ვარ
საქართველოს ბედის წარისა
და რუსთაველის
ფესთა მტვერის მათასედი.

ანი — ბანი

(იაკობ გოგებაშვილის ბსოვნას)

ანი — ბანი, ანი — ბანი
 მცირედია მცირე ტანის,
 რამდენ ფიჭრის, რამდენ სიბრძნის
 სტრიქონებში გადამტანი.
 სასოების ასოები
 პერგამენტზე ნაქსოვები,
 თეთრ ქალღღუზე აღბეჭდილი,
 ხშირად ცრემლით ნასველები,
 სცვივა, სცვივა შავ მარცვლებად
 წარმოშვების სასოებით.
 ანი — ბანი მზის მარცვალი,
 შორს მავალი, პწკარზე-პწკარი
 კალმის წვერით მოოჭვილი,
 სიბრძნის წიგნში გამომწვარი,
 მეცნიერთა მოამაგე,
 პოეზიის ნაპერწკალი.
 ტყვიით კვდება, ტყვიით დნება,
 ცეკვავს, ცელქობს და ტრიალებს,
 ახლად შობილ საუკუნეს
 აცნობს ქვეყნის მატიანეს.
 ანი — ბანი მომხიბლავი,
 თეთრ ქალღღუზე სიტყვის მჭრელად,
 მარცვლებს ზიდავს და წიგნს აგებს
 ვით ათასი ჭიანჭველა.

პარიზი 1970

მედიტაცია

ზღვასთან ვიდექი
ზღვასავით ლურჯი,
იყო სიცივე მოჩვენებათა, —
ტალღები მუნჯი.
უსაზღვრო სარკეს
ჩაეძირა მცურავი მთვარე,
ვარსკვლავთ ციმციმით
მონივთული მედიტერანე.
შავი ზღვის კარით
შემოიჭრა ფიქრების ქარი, —
ფიქრების ქარი,
ჟამთა დენის უკუ ბრუნება,
სცურავდა არგო,
გატაცების პირველი ნავი,
ვნების სიგიჟით
სიყვარულის შემობრუნება.
სანამ ზღვის ტალღა
გაქანების საქეს მოზრიდა,
დაირხეოდა აფრენილი
თეთრი აფრები,
მიჰქონდა ფიქრებს
გაქურდული ძველი კოლხიდა
და ოქროს ქურქში
შეხიზნული არგონავტები.

ანტიბ 1966

პარიზი

შენ შეიმშვიდე ჩვენი სიცოცხლე,
შენ ღმერთთა შორის მზიანო ზევსო,
ნაპოლეონის მუხელ ა სიმაგრევე,
ქალაქო ქალი ულამაზესო:

შენ სილამაზეს დრო აშენებდა
სენის ნაპირზე მარჯვნივ და მარცხნივ,
რამდენი რისხვა შემოგეხეთქა,
ყოველი ტალღა დასრულდა მარცხით.

ცეზარის დროის ცეცხლი და ბრძოლა,
იყავ პარისლის თვალი ლუტესი
შემდეგ ნოტრდამის ფუძე და ლოცვა,
ნათელი ჯვარით მზეზე უმზესი.

შენი კომუნა, შენი ტიერი,
გზები შეკრული სისხლის ღილებით,
შენი დანტონი — რობესპიერი,
თავისუფლების ბასტილიები.

ვინ არ გიმღერა, ვინ არ გადიდა,
შენი სენის და ქუჩის ტალღებში,
სიტყვას ვერ გიძღვნი მე შენ ადვილად,
ხელოვნებით ბარ ხელმონაღები.

როცა ლურჯი ცა სხივთა მოფენით
ლუჯრს ალივლივებს ოქროთვალემა,
ეხვევა სიო ტულერის ბაღებს
და სენის პირზე მიიმალება.

ემშვიდობება მოძავალ ამბებს
აჩქარებული აწმყო — მყობადი,
ნისლში მიაჩხვეს სენის ნაპირებს
არტურ რემბო და მთვრალი ხომალდი.

ეშვება შავი ტალღების შრიალს,
ხიდ ქვეშ კლოშარი ულიმის ღვინოს,
ყელ მოღერილი სახრჩობელები
ელოდებიან ფრანსუა ვილონს.

ღამით ბრწყინვალე ფერთა სათრობი
მსგავსი ამ ქვეყნად ნეტავ სად არი..?
დილის ტაძარი ჟამთა მნათობი,
თავისუფლების თავშესაფარი.

შენმა წლებმა შემოიფერფლა
ივერიელთა კუბო ძვალ-ხრეში,
იყავ ნაცვალი სამშობლო დედის
ჩვენი სიცოცხლის სიმწუხარეში.

პარიზი 1972

ახალი წლის სიზარტოვე

ჩამოყინულა ფიქრი ქუჩაზე,
თოვლი ცვივა და იკარგება,
სხეულს აბერებს, სულსაც ათეთრებს,
წაიშლება და კვლავ იკარგება.

ლამით ლამაზი არის პარიზი,
უფრო ლამაზი წყლის პირზე დგომა,
ტალღებს მიჰყვება ძველ სილამაზით,
რაც გარდავიდა და აღარ მოვა.

ჰაუ, მწვერვალზე შენ წმიდა გულო
და შენ ნოტრადამის დებო და ძმებო,
საკაცობრიო ხნის სიყვარულო,
ათასეულო განვლილო წლებო!

ერთად მოხვედით, ერთად წახვედით,
შობა — სიკვდილის ანთეთ სანთლები,
აღავსეთ მიწა, აღავსეთ ზეცა
ძვლების და სულის ამანათებით.

რად ვათამაშებთ დაღლილ თარიღებს,
რა არის ნეტავ ახალი — ძველი?
დავკეტავ კარებს, კარებს გამიღებს
ლოდზე წარწერა დაკარგულ ცრემლის.

პარიზი 1971

საქრე-ქორის ტაძარს

ცად ასულო გუმბათებო,
ღამნათევო ქრისტეს ჯვარო,
აზიდულნო სულ მნათებო,
ანთებულო სანათებო.

ბიზანტიის მოჩვენებაჲ,
რომაელთა ნგრევის ფერფლო,
მრავალ ხელის მრავალ ფერით
შერწყმულო და შენაერთო.

ხელოვნებით სანაქებო,
წმიდა ქვებო, ლოცვის მთქმელნო,
ლურჯ თაღებში გაბნეულო
მოციმციმე მინანქრებო.

წამებულთა წარწერებო,
ნაწამებო ფუნჯის გულო,
ფერთაწერის ნაწვეთებით,
მოოქვილო, მოქარგულო.

ვინ გაშენა, გიპყრო შენად, —
ხელის ვნებით აგაშენა, —
ლურჯ თაღებში ღვთის განგებამ
მივილო და დაგამშვენა.

პარიზი 1966

როცა ღამით მზე გაჰქრება,
და პარიზი იწყებს თვლემას,
ელ-მნათების მინანქრები
სენის პირზე აინთება.

მიყვარს ცქერა წყლის ტალღებში, —
მას მიყვება ოცი წელი,
გადასულის განახლება,
წელთა დენის წყლით ნაწერი.

ზის კლოზარი სენის პირზე,
დაძონძილი ჩვრების ჩრდილი,
წვერი წვირეს იხვევს პირზე,
წვერი მკერდზე ჩამოშლილი.

ყოველივე დაივიწყა,
საზრდოს ეძებს ნაგვის ყუთში,
სახე უგავს მტვრიან მიწას,
უსისხლოა მისი კუჭი.

წყალს უამბობს წასულ ამბებს,
ამბებს ნაკრებს ვარდის თვეში,
შორს ქუჩები ავტო-ცხენებს
გაგიჟებით მიაჭენებს.

ღამაზ ქალებს შეხვედრა აქვთ,
შეხვედრა აქვთ სენის პირზე,
ცას ღრუბლები ავიწყდება
სალაყვარდო მზის სიცილზე.

ზის კლოშარი სენის პირზე,
გამხმარ პურის ნაჭრებს ღეჭავს,
შმაგი ქუჩა არ ისვენებს,
რკინის ქუსლით დღეებს ბეჭდავს.

ბრძოლა არის დღე და ღამის,
მზე სიცოცხლის სურვილს ახრჩობს,
მკვლელობს მთვარე თეთრი დანით,
ბნელ სურათის სისხლის ჩარჩო.

კლოშარი ზის სენის პირზე,
უცნობი და უანგარო,
დროთი აზრებს ათილისმებს,
მისთვის მკვდარი ეს სამყარო.

გენერალი ჯარს მიუძღვის
მრავალ ბრძოლით საამაყოს,
ხალხი ყვავილთ გროვას უძღვნის,
ვინც პლანეტა სისხლით დაჰყო.

ზის კლოშარი სენის პირზე,
უცნობი და უსახელო,
მისი გვარი? შორით მდგარი,
უთქმელი და უგებარი, —

ნუ ვკითხულობთ, არას გვეტყვის,
ვინ გაცვალა კაცი გმირზე.
ვით დაცინვა მთელი ქვეყნის
ზის კლოშარი სენის პირზე.

პარიზი

(ორი სტრიქონის გამოცვლის გამო, მხოლოდ
ეს შაირი იბეჭდება განმეორებით).

ნობელის ილუმალი

სიზმრებში ეშვება საყდარი,
წმიდანებს აშინებს ქვესკნელი,
წინანდელს მოჰყვება ახალი,
ახალი წამების ფრესკები.

ანგელოზთ ხმა, მწყობრი ვალოზა,
ლურჯეთის ღვთიური ზმანებით,
გლოვობენ ქვეყნიურ საგლოვარს
შორეთში მფრინავი ზარები.

სარკმელი ფერების შემკრები,
სინათლე ჯვარცმული სანთელის,
ფერებში გამხმარი ნექნები,
ნათეთრი ციური ნათელით.

სად იყო ამდენი ჩვენება,
სად იყო ამდენი ამბები!
დრო მიდის და აღარ ჩერდება,
დროს მიჰყავს მლოცველი მამები.

მოისმის შორეთის ტყეებში,
პირველი წამების არია:
სისხლი სდის დალურჯულ ხელებში, —
შეგვინდე წმიდაო მარია!

პარიზი 1968

პიგალის ქუჩა — 62

ჩაველი ქუჩას, პიგალის ქუჩას,
ვუცქერი რკინით ჩაკეტილ კარებს,
პიგალის ქუჩას ბოლო არ უჩანს,
ბოლო არ უჩანს წელთა ნაკვალევს.

მონმარტის ლამეს ვინ არ წვევია,
წითელ წისქვილის ბრუნვა ფერადი,
თეთრი ტაძარის მწვერვალებიდან,
ფერთა მწერლების ფერთა სევადი.

მუსიკის კენესა, როკვა, დაფ-დაფი,
წელმოწყვეტილი ცერებზე დგომა, —
„კავკასიური ლამის სარდაფი“, —
გარეთ სიცილი, გულში კი გლოვა.

ლამპიონები ქსოვდა არშიებს
შამპანიურის შვების თვალებით,
და ეხვევოდნენ კარდუს ნაშიერთ
ვნებით ნაფრენი თეთრი კაბები.

მაგრამ თამარმა ასე ინება:
სჯობდეს საქმენი საგმირონია,
„თამარ პირველი“ — „თამარ მეორე“,
თამარის დროშამ გაიყოლია.

წავიდა, გაქრა ამბავი ძველი,
იმედი იმედს გადაემტერა,
ნისლებში მოჩანს სიცოცხლის ძმები
და თვით სიცოცხლე ქცეულა მტვერად.

გარდაცვლილებს და მარად უცვლელებს,
ახალგაზრდებს და მრავალ წლებიანს,
შავ ღამეებში ღვინის ფურცლებზე
რამდენი სევდა წაუწერიათ..?

ჩავეილი ქუჩას, პიგალის ქუჩას,
ვუცქერი რკინით ჩაკეტილ კარებს,
პიგალის ქუჩას ბოლო არ უჩანს,
ბოლო არ უჩანს წელთა ნაკვალევს.

პარიზი 1968

მოსუტი და გავშვი

გთხოვ მიმაცილო, ჩემო პატარავ,
გთხოვ მიმაცილო, შორს არ მივდივარ,
გზა მცირედია, თვალში ბინდია,
გზა მცირედია ვიწრო გზა-კვალა.

ალარც მზე მინდა და ალარც მთვარე,
მე დავილაღე უაზრო ყოფნით,
ვით განსვენება, სულის სიმშვიდე,
ვარ მოჩვენება ამ წუთისოფლის.

გთხოვ მიმაცილო, ჩემო პატარავ,
შენ დაწყება ხარ, მე დასასრული,
შენ სიახლე ხარ, მე თმა ქალარა,
შენი სიცოცხლით დრო გადასული.

და როცა ჩვენ წინ დადგება ჯვარი,
სიკვდილ-სიცოცხლის სიმწრით ნაგები,
და გამოჩნდება უსაზღვროება,
ფერ გადასული სარკოფაგებით,

გთხოვ მიმატოვო, ჩემო პატარავ,
მე მოჩვენების ქარში გავქრები,
მარადიული სულის ბრუნვაა
ჩემი სიტყვა და შენი სათქმელი.

პარიზი 1970

რამდენი ხმალი სისხლში გამხმარი,
ხმლებისა ბრძოლა, ხმალზე ჯვრის ტარი,
ოქროს მწვერვალზე დგას ვატიკანი,
ირგვლივ სიმდიდრე, არსად ხის ჯვარი!

ჯარისკაცს ჯვარი რომ ჩამოჰკიდეს,
ასე უბრძანეს: იბრძოლე კიდევ!

ჯვარი გენერალს არ ჩამოჰკიდეს,
მტერმა გადუქრა გზა კილით-კიდე!

მშობიარობის გაიხსნა ბადე,
ჯვარი მოგნათლავს გვიან თუ ადრე!

ქალის თვალებმა მოგტაცა ცქერა,
მოგელის კოცნა და ჯვარის წერა!

შვილი გეყოლა, შვილი მონათლე,
ბარძიმის მძივი ჯვარზე ანათებს!

ხანში შეხვედი, მოგიკვდა დედა,
დედის კუბოზე კვლავ ჯვარსა ხედავ!

გარდაიცვალე, ველარ გიცანი,
დაჯვარადინდა კუბოს ფიცარი!

ჯვარს თან მიჰყვება ვით სამლოცველო
ჩემი სიცოცხლე და ჩემი გვარი,
მაგრამ სხვა იყო, მაგრამ სხვა იყო,
ქრისტეს წამება და ქრისტეს ჯვარი!

პარიზი 1966

ამა ქვეყნიდან

ამა ქვეყნიდან მეც გავალ ერთ დროს,
დავუბრუნდები სიდან მოვსულვარ;
შომიღებს მხარე მარადიული,
იქნებ კეთილად, იქნებ ავსულად.

მან გამომგზავნა ხანმოკლე მგზავრად
და შენ დროებით მიწავ მიშვილე,
მომეცი ფორმა, გული და განცდა,
რომ დამეკარგა სულის სიმშვიდე.

მომეცი თვალი, მომეცი ფერი,
ჩამაცვი შავი, ჩამაცვი თეთრი,
დამადე ვალი ცისა და ქვეყნის,
სიამე მზის და სიმწარე სეტყვის.

ვინ დაასრულებს, პასუხს ვინ მეტყვის?
რატომ არ მესმის, რატომ არ მესმის,
სულთა ძახილი უხილავ ქვეყნის?

პარიზი 1967

რადგან ის თასი

(ომარ-ხაიამის ხსოვნას)

სიცოცხლე ჩვენი
ვარდის ფერი ღვინის თასია,
მასში ასხია
მზით ნაწური ფერთა ფერები, —
მოვდივართ, ეხარობთ
წარმოშვების პირველ თესლიდან,
როგორც წვიმაში
დაკარგული ცისარტყელები.

სიცოცხლე ჩვენი
ვარდის ფერი ღვინის თასია,
ცხელი ტუჩები
სულის სიბრძნით ეხავერდება;
ჩვენ ის დაგვიცავს
თვით სიკვდილის გარდაცვალებით,
რადგან ის თასი
ვარდის ფერი ღვინით სავსეა.

პარიზი

განმეორება

რაც უნდა ვთქვა, ნათქვამია,
რაც უნდა თქვა, უკვე ითქვა!
ვინ დაბადებს ასთავიანს,
წელს ვინ შეცვლის წამის წუთად!
მეორდება გამრავლება
მილიარდზე მილიარდი,
წარმოშეების პირველ ხნიდან
ვარდ-ყვავილთა ია-ვარდი.
სიმაღლეზე დროს აიტან,
დაგორდება დასავლისკენ,
დასაწყისის დასასრული,
ახლად შობის სიხალისე.
შორეთიდან დაბრუნება
გარდასული დროთა ბრუნვის,
მომავალის განახლება
მილიონი საუკუნით.
შვილის შვილი, შვილს მოელის,
გვარი რჩება, არ გვარდება,
სიციოცხლეში სიკვდილს ძინავს
და სიკვდილში დაბადებას.

პარიზი 1972

საახალწლო შესანდობარი

(ვეფხვი პოეტ გიორგი (გუგული) გამყრელიძეს)

ქალთა ქარავანს, ბლონდების ხვეულს,
ლამის სარკეში ჩაძირულ უქმეს,
ვაზის წნელივით დაგრეხილ სხეულს
და მტევნებივით მოსრესილ გულ-მკერდს.

ბახუსის ბინას, წმიდათა-წმიდას,
ყელ ამღერებულ ლერწმების ყანწებს,
სიხარულს, გლოვას, ხვალინდელ წირვას
და განწირულთა უმწეო შემწეს.

პოეტს ნამთვრალევს, ღამით დაღეულს,
მდიდარ ხელის ქუჩკეს მწვანე დოლარებს, —
ღმერთო! შეუნდე ყოველ წამებას,
კაცს უსინათლოს მზეში მწოლარეს.

მეძავე სარდაფში ღამის ლამაზებს,
მოჩვენებათა აბარბაცებას,
ღვინის ტალღებში ჩაძირულ ქართველს
და უცხო გზაზე ლოდის დაცემას.

პარიზი 1966

ჩემო ფიქრგანუყოფილო

ცულში ჩამგდარო გულნარა
სიზმარო დღე და ღამისა,
ბაგრატის ტაძრის ნანგრევო
აღვილო მზე და მთეარისა.

ცაზე მღერიან ზარები
შენგან დარგული ჯვარისა,
აღმა აღდგომის თვალები
ანდერძი მამა-პაპისა.

ქუთაისო,
და თბილისო
ორლობის მწვეანე სოფელო,
აღდგომის დილის ცისკარო
ჩემო ფიქრგანუყოფელო.

აღდგომის ღამე 1966

Hippies

ფერთა წყობის ჰარმონია,
თეთრ-წითელა ყვითელი,
ძალა დაძლევს ძალღონიანს,
სიყვარულის კითხვებით.

მზეთ იშლება სიხარულში,
სიყვარულის ბავშვები,
ალარ უნდათ ეს ქვეყანა
ძვლით და სისხლით ნაშენი.

ააფრინეთ ცაში მტრედი
ბორკილების აშვებით,
მომცინარე სანფრანსისკო,
ყვავილების ბავშვები.

კმარა, კმარა მოტორებით
შემუხრული ქუჩები,
გადაკოცნეთ ვარდ-ბალები
ყვავილების ტუჩებით.

თქვენსკენ მოდის საშინელი
დროთა გლოვის ნაშთები,
მარტის თვეში სისხლ ნადენი
ჩემი ქვეყნის ბავშვები.

მაგონდება მოწყენილი ,
ნუკრი გიშერთვალება,
მინდია და სიყვარული,
ბრძენი ვაჟა ფშაველა.

პარიზი 1967

ფერთა მკვლელობა

ძვლები აქვს თეთრი,
გული წითელი,
გარე კანი კი ანათებს შავად,
ნეგრი წვავს სახლებს,
სახლი წვავს ბავშვებს,
ფერთა სიმშვიდემ რა დააშავა!

ექიმი ბარნარ საკლავი გულით
სიცოცხლეს აძლევს მომაკვდავ ბლამბერგს, —
შავი თეთრშია, თეთრი უცქერის
ხეზე დაკიდულს მშვეების გვამებს.

ჩამოუვარდა თვალები მთვარეს,—
გადაუშლია მზეს შავი წიგნი,—
ფერების ბრძოლა, ფერების გლოვა,
ფერთა მკვლელობა და ლუტერ კინგი.

პარიზი

ქარი დაუდგარი,
შმაგი—
ყველგან გზა ხსნილი,
წაქცეული ხეების
კენესა ამოძახილი.
უგულო და უაზრო,
უგულო და საზარი,
შემოპარულ ღამეში
კუბოებზე ნაზარდი,
შორეთიდან მოსული—
შორეთიდან ნამგზავრი—
ღამის ამომწუხრება,
განთიადის თავზარი.

პარიზი 1971.

პრეზიდენტის საფლავზე.

ამ გაზაფხულში, იმ გაზაფხულში
მხოლოდ შენ იყავ მზე სამ წლიანი,
მზე სამ წლიანი ოქროხმიანი
და ყვავილები გულ-მკერდიანი.

მაგრამ მოვიდა წვიმების თქეში
და შენი ეშხი ზღვამ გაიყოლა,
მზე გადავიდა, ის აღარ მოვა
ის აღარ მოვა, ზღვა არის გლოვა.

ლევლის ძმათა სასაფლაო 1972

ევეროპას

ვაშა ღიღება მთლიანობას
შიშით შეპყრობილს,
ერთა სიცოცხლეს, ერთად ყოფნას,
ცხრათა თანხმობას.

ფრთხილად ევეროპავ!
თავზე გადგას წითელი მდევი,
რომლის მუცელში
მრავალია პატარა ერი.

პარიზი 1972

ყოველი კუთხე ურთი-ერთსა ჰგავს
ვულკანებით და ზღვებით აგებულს,
სხვა და სხვა მოდგმის უცნაურ ხელით
აშენებულს და შემდეგ დანგრეულს.

ისევ დასაწყისს, ისევ დასასრულს,
არსებობისთვის ნგრევა-შენებას
ძლიერი ხმალით,— ძლიერთა ბრძოლა
და უძლურების გადაშენება.

დროებს გარდასულს ისევ დავეძებთ,
კვლავ უბრუნდებით,— გვინდა გავეჩქეთ,
ვართ წამებულნი უცოდველ ქვეყნის
და მიჯაჭვულნი დედის მკლავებზე.

პარიზი 1973

ტყემლის ყვავილები.

ტყემლის ყვავილები,
ნაზი დედოფლები
თეთრი თავსაფრებით
გზებზე იცქერიან.
მოდის სიყმაწვილე
მიწის სიმწიფიდან,
მიწა გადახნული,
ფერთა მისტერია.—
ლამის საფეხურზე
გული ამოვიდა,
სხივთა თაიგული
ზეცას მიაწოდა
მიცქერის სიყმაწვილე
მზეში გარინდული,
მწვანე აივნები
ლურჯმა გაიყოლა,—
ფიქრთა ფერიები
სიზმრის ზეიმია,
სახე ეფემერი
ჩემი სიხარულის,
მძინავს სიცოცხლეში
და გულს ვეფერები,
ტყემლის ყვავილები
რომ არ დაივიწყა.

პარიზი 1967

მშობლიური ყვავილები

(ეუძღვნი სევერიან ჭირაჭაძეს)

დამარცხება სად არ მიღის!
სადღეგრძელო სად არ ისმის!
მაგრამ სხვაა ჩვენი ქვეყნის
გამარჯვება მზე მაისის.

კლასიკური, სათავადო,
რეალური, გიმნაზია,
ბაგრატ მეფის ციხე-კოშკი
მაღალ კლდეებს თავს აწია.

ცა ლურჯ კაბას ახავერდებს,
მზე ჩამოდის ოქროღვარად,
თეთრი ქვები სტრიქონებს წერს
ისტორიის სახელგვარად.

როს ზეები იკვირტება
საზაფხულო სამზადისით,
უცხო გზებზე თანდამყვება
ყვავილები ქუთაისის.

ბიარიცი 1972

დედაჩემს

კაცი ვნახე —
ქალი ვნახე —
ეს წლებშიც
გადავლახე.
გული მრავლად
ვანაწილე
დავურიგე
ქვეყნის გლახებს,
მაგრამ დედი!
სიყვარული,
მე შენს გარე
ვერსად ვნახე.
მოხუცებულ
თვალებს ვახელ,
წლებს ვახვევ
თეთრი თმებით,
მალე მოვალ
დედი შენთან,
მარადიულ დაბრუნებით.

პარიზი. 1969

ლევლის ცაცხვებს

რისთვის ცაბცახებთ ცაცხვებო,
ქარი რად გიშლით ნერვებსა..?
რისთვის დასტირით წვიმებით
მიუხწევლობის მერმეთსა..?

ნუ თუ არ გესმით ძახილი
ამოვარდნილი ღამეთა,
და საუბარი სიცოცხლის
თვალეზ დახუჭულ მამებთან.

ტრიალებს ქარი, ქაქანებს,
წლებს იტაცებს, აქანებს,
შორეთის მწვანე ფოთლებში
ახმობს და ისევ ახარებს.

ლევლი 1966

à Irène

მოულოდნელად გზა ამცდარნი
ჩვენ შევეწყვილეთ,
ვიყავი კენტი მოკუნტული
ზამთრის ყინვაში,
შენ მზე მეგონე, გამითბობდი
გულს მიუგნებელს,
გამიციცხლებდი დამტკნარ ყვავილს
ყვითელ სილაში.

შემომახურე სამოსელი
მორცხვი თვალების
სულის სიმშვიდე
ამ ქვეყნიურ სანახაობის,—
გეუბნებოდი:

ერთად ყოფნა ერთად ავაგოთ,
დრო მოწყენილი ვამზეუროთ,
ჩემსკენ წამოდი.

ვიაროდ სანამ გაგვიცვდებოდა
იმედის ქუსლი,
და ფეხს მოიტეხს სიყვარული
თვალებ მშიშარა,
სანამ ყინვაზე დაიჩოქებს
მოხუცი მუხლი
და მოვა კუბო
ორთა ყოფნის გასათიშავად.

ლოვილი 1970

მწუხრი

(დ. ყიფიანის ხსოვნას.)

„ძმას ძმისაგან.“

†

ცული ამინდია,
 სხვა გვარი წვიმაა,
 წირვია თუ გლოვა!..
 მშორდება, მშორდება,
 ვერასდროს ვერ ვნახავ,
 ვერასდროს ვერ მოვა.

†

კუბოსა დაქედილს
 უნდოდა ვენახე
 მშობლიურ ვენახებს
 ცრემლები ჩამოდის.
 და ვაზის ჯვარიდან
 ლოცვა დაღეწილი,
 წმიდანის თმებივით
 ეხვევა ბალახებს.

†

ფანჯარა მიცქერის
 ცრემლებით ნაბანი,
 წვიმისა წვეთებით
 ნაკრები ანბანი,
 რა მძიმე ყოფილა,
 რა მძიმე ყოფილა
 შორიდან შორეთში,
 სიკვდილის ამბავი.

პარიზი

მალლოგიდან

ჩემი აივნის ხედიდან მზე შავ ღრუბლებში მჩინარებს,
სხივების ცეკვა-რხევაში ფოთლები ჩუმად შრიალებს.

რა ნისლიანი დილაა, რა უიმედო ფიქრები,
იმოგზაურებ შორეთში თუ ფიქრად გარდაიქმნები.

ლევლელებო! ილვიძეთ! დილას ჰყვივინ მამლები,
თავზე გვახურავს თბილი მზე, სიზმრებში ნუ იმალებით!

ღამეში თვალი რად გვინდა, შავში ისვენებს სხეული,
თვალი მზესა სდევს თავიდან, თვალი სინათლეს ჩვეული.

დილა ყვავილებს გვიგზავნის, ცა ჩვენი სევდით ლურჯ-
დება.

ჩვენი სიცოცხლის მიზანი დროს მიაქვს სიგელგუჯ-
რებად.

ლევლი 1972

ლოკილი უამოღოგოის ღამეში

მოხუცთა ბინა,
მოხუცთა სახლი,
წვერებ ჭაღარა,
მოღის ზამთარი,
ქარი ირევა,
ქარი გიჟდება
ფაფარ აყრილი
ღამის აფთარი.
ნეტავ ვინ არი!..
კენესის სიზმარი
ცათ აპყრობილი
ცივი ხელებით,
სახლზე ქარების
გადაქანება
თეთრი ლოგინი
ცრემლში მძინარი,
გადაღის ღამის
სიცარიელე:
იმედი მუნჯი—
ხმა უჩინარი.

ლევლი 1968

დამდიდარი

ცელქი ქარით გამიქარვე
ნაადრევი გულის დარი, —
დაუკარი, აამღერე
სიხარულის დამდიდარი.

თუ საშველი არსით არი
და არ მოჩანს არსად დარი, —
არეინ მითხრას საყვედური,
არეინ მითხრას სამძიმარი!

ბუნების კარს, დილის ცისკარს
შეეცოცხლა გული მკვდარი.
რა კარგია, რა კარგია,
არსად წვიმა, ყველგან დარი!

მე ოცნებით ვარ მდიდარი,
განთიადის შესადარი,
ლურჯ სივრცეში ფერთა როკვა,
ვარსკვლავების დამდიდარი.

პარიზი 1966

პარიზ ქალაქს რომ დადიხარ
წარმოშობით ქართველი,
გულის ვარდო! გამახარე,
შენი ცქერით გავებები.

წლები ნუ შეგაშინებს,
თავზე თეთრად დამთოვა,
ოცი წლის ხარ, გულს კი მაინც
შენთან უნდა გართობა.

გაილიმე და ლიმილმა
გზებზე ვარდი დაღვარა,
შენი ფეხის მტვერი იყოს
ჩემი გულის ქაღარა

პარიზი. 1967

გასაგებია

გასაგებია მინდვრების
ხავერდოვანი ხალიჩა,
სანამ მზეს გადავირბენდი
გზა გაუვლელი დამირჩა,

ყოვლის მხილველი თვალები
ტკივილებს ცრემლით აყუჩებს,
პასუხობს გული მსაჯული
უხილავ სულის საუნჯეს:

ნუ დამამუნჯებ, ლამაზო,
გთაეზობ რაც კი მრგებია, —
ოქრო ქვებიან სიწმრებში
სიკვდილიც გასაგებია.

პარიზი 1968

ზღვაზე

გიმზერ — მიმზერ, მზეში ვზივართ,
მზის სამსხვერბლო კაცი მქვია,
ცა გვახურავს ოქროქოლგას,
ლამაზები მიმოქრიან.

გულს ვიგრილებ, ზღვის ტალღებში
ვეგებები ზვირთა ღრიალს,
ლურჯი ზეცა, მზის ზეიმი
და ტალღების რია... რია...

ბიარიცი 72

ისევ მაისი
მოდისა ვარდებად,
ლურჯ მდინარეში
მთვარე ვარდება,
ღამე ღამურას
ფრთების ფართხალით,
ციცინათელებს
ენაევარდება.

ბიარიცი 72

ხარობს გაზაფხულის,
სხივთა სიხარული,
როგორც ვარდასულის
ახლად დაბადება;
ცვარავს ფოთლებიდან
მწვანე სიყვარული
მზეში სხივ ნარევი,
სითბო გაირინდა.

ახლა დრო განვლილი
ლამის ბუხარია,
თეთრი ლამეტის
ძილით გადამთბარი,
წევხარ სიცოცხლეში
და გულს უხარია
ლამის გაღვიძება,
დილის განთიადი.

ლეველი 1968

მათარებლიდან.

ისევ და ისევ სიცოცხლეს ვისმენ,
ფოთლები ცვივა მოწყენილ სივრცეს.

გორები—გორებს, მინდვრები—მინდვრებს,
ტრიალებს, ქრება, თვალი თვალს მისდევს.

გზა არ ისვენებს, ცრემლით ისველებს
გადავლილ დროთა საათის ისრებს.

ტარარ.1966

გათენების საათია.

გათენების საათია, ღამეს არ ეძინება,
დილამ ციხე დაამსხვრია, ცისკარს გაეცინება.

დაგიხიეს შავი კაბა, ქალო! ნუ დაიმორცხვებ,
შინაგანის გარე ხედვა ელოდება სიცოცხლეს.

სხივმა—სტივი შეარხია შავზე თეთრის თენებით,
სიხარულის სიახლეა ახლად გადათენების.

პარიზი 1968

**

შენდება, მშვენიდება,
არ გადაშენდება,
ჩემთვის რა არი—
ვიქნე არ ვიქნე,
მასზე ოცნებას
და მასზე ზრუნვას
ქვეყნად ვერაფერს
გადამაფიქრებს.

პარიზი 1972

**

ლამე თენდება
და არც თენდება,
არ დამთავრდება
ლოცვა ვედრება.
უკან ჩამოვრჩე?
ვიტყვი წინა ვარ,
გზებზე გამძარცოს
ქარმა ფირალმა,
თუ გინდ გამცილდეს
ძვლების ჩხარუნი,
გულს შენ მოგიტან
შესაწირავად.

პარიზი 72

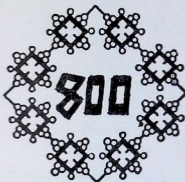
საახალწლო

ბატონ პ. ————— გ.-ს

ხაზს ვუსვამ,
ცრემლს ვუსვამ
სიცოცხლეს
გარდასულს.
ვემღერი მომავალს
და არა დასასრულს.
კეთილ სულს
თუ ავ სულს,
კურთხევა
ჩვენ წარსულს.

ვასრულებთ
განვლილ წელს,
განვლილ დღეს,
განვლილ წუთს.
ამბობენ ჯვარცმული
შობილა ოცდახუთს.
გილოცავთ
ახალ წელს,
ახალ დღეს,
ახალ წუთს.

პარიზი

პოეტის ლოცვა.

ღმერთო! იწამე სულის სიმწარე —
მზე დაიყვანე ქართლის მიწამდე.

ო... არ გიხილო, მხოლოდ გიმხილო,
გული კი არა, ფერი ვიცვალე.

ფერი ვიცვალე და ფერი მწვავდა,
ფერის ცვალეზამ ვინ არ აწამა..?

მე ამა ქვეყნად სიცოცხლის მგოსანს
არ მინდა წარღვნა, მეორედ მოსვლა.

გათენებამდე, გათენებამდე
ღმერთო შეუხდე პოეტის ლოცვას.

პარიზი 1970

რუსთაველის მაისი

ვარდის თვეა, მომცინარე,
გამარჯვების მაისი,
ვარდის თვეა თამარის დღე,
ოცდაექვსი მაისი!

გულო, რად მოგიწყენია,
მოვა, რასაც ელოდი,
სასმისები შეგიესია
შოთას სადღეგრძელოთი.

ყვავილები, ყვავილები
და სიცოცხლის ხალისი,
რვაასი წლის ზეიმია
რუსთაველის მაისი.

ლეველი 1966

საქართველოს კომიტებს

მზის სხივები, მზის თამაში, პოეზიის ოქროგული,
რეაასი წლის სათნო ბალში გადარგული გადმორგული.

მებაღეა გზის მწვერავი ყოველ მხრიდან, ყოველ ხნიდან
მეთორმეტე მზის მწვერვალი უკვდავების სხივებს
ზიდავს.

გზები მოდის ჭირნახული თავთავების ოქრორთველით,
ცის და მიწის სავარძელში ბრწყინავს შოთა რუსთაველი

არჩილ მეფე, თეიმურაზ, საბასულხან, სიტყვის ბრძენი
ერთად სხედან, მოილხენენ სტუმრები და მასპინძელნი.

ქეთევანი, მარიამი, ვახტანგ, დავით და ილია, —
ლამე ვნახეთ ბევრჯერ ბნელი, მაგრამ დღე არ დაგ-
ველია.

ვხედავ ქალაქს, დედა თბილისს, ვხედავ წითელ
მთაწინდელებს,
რუსთაველის გუმბათიდან საქართველოს აწინდელებს,

იღლეგრძელეთ პოეტებო, მტერს დაუთმეთ გორდა
ხმალი,
რეაასი წლის გვირგვინს იდგამს ბრძენი თამარ დედო-
ფალის.

საქართველოს ზეიშია, სიხარული..? მაგრამ სულ სხვა,
მუნას მეხი ვერ წააქცევს, თუ ძირები არ გაუხმა.

პარიზი 1966

რვაასი წლის რუსთაველს

გადმოიხედე, მგოსანო, ნუ დააყოვნებ ამ ჟამსა!
მინდა რომ ლექსი მოგიძღვნა რვა საუკუნის ვაჟასა!

წლებს შევეხე შებეღვით, სიტყვა შეგკადრე მორცხ-
ვალა,
მეფე მეფურად შემინდობს, ვთქვი პოეზიის მლოცვემა

ვთქვი და ამღერდა ზარები, წარველ შორეულს მგზავ-
რალა,
რვაასი წელი განვლიე, რვაასჯერ გული დავარდა!

ვიხილე შენი სამშობლო, გმირთა-გმირების ტყაოსნით,
მზეში ჩამჯდარი ქვეყანა, თვალ-მარგალიტით ნამოსი.

დიდება დავით დამხვენელო, აღმამშენ, დაღმის მკაფავო,
წმიდა გიორგის მსახურო, მეფეთ-მეფეთა მამაო!

უნდა მასწავლო ამბავი დროს შემდეგ დროთა დენისა,
მიწა ოქროთი ნაბანი, მზე სახე თამარ მეფისა!

მოჩანს გელათი, იყალთო, ჯვარის და ცოდნის მცველები
გონით ანთებულ ტაძრებში პეტრიწი, ათონელები.

თამარის სხივებს ვეხვევი — სხვა მზე ამ ქვეყნად არ
მჯერა!

შოთას შაირებს ვემთხვევი რვაასი წლისა გამრჯელად!

ხალხმა შეკრიბა-შემოსა ის სიბრძნე, სიტყვა, ის ლექსი
ვით ძვლები ღმერთის მსახურმა დავით და კონსტანტი-
ნესი,

სიბრძნის და სიტყვის ოსტატი, თვალ-მარგალიტი კრე
ბული,

ტროფობის და გმირთა მგოსანი, მიჯნური თავდადებული.

რომელმან შექმნა დიდება, ფერად ხატება თქმებისა,
ცთომილებსაც კი ცილდება სამყარო რუსთაველისა.

წმიდას და სახე უცოდველს, შორიდან შორით უცვლელი
იქნებ თან წაგყვა უცხოეთს ლოცვა იაკობ ზუცესის!

რომ აგეხატა წამებულს მონღოლთა დამე ღადრული
და ვეფხის ტყავზე გეწერა სიტყვა სხივ ამოქარგული.

ბევრი რამ დარჩა სადავო ხმალ და ხმალ გმირთა გმირე-
რების,

მსოფლიო სიბრძნის სარდალო, მჯერა კვლავ მოგვევ-
ლინები!

ავთანდილ ქაჯებს დარაჯობს, ფრიდონ თვალთვალობს
ამიერს,

ნესტანი უცდის ციხეში რვა საუკუნის ტარიელს.

პარიზი 1966

ქითხვაბი ჯვარის მონასტერზე

თუ იქ იყავ..! ვისთან იყავ,
სამყოფელი იქ რა იყო,
სამშობლოდან შენი გული
ორ ნაწილად რად გაიყო!
იყავ ბერი უბედური,
იქნებ იყავ ბედის წერა,
გზა განვლილი, უბრუნველი,
ქრისტეს ჯვართ ღმერთის რწმენა.
მონღოლების ქაჯთა ციხე,
თამარ მეფის ტარიელი,
მოგონების წელთა წყობა,
განწირულთა სახელები.
იქნებ იგრძენ უკურნები
სიყვარული მზის სამზერად,
—სადაურსა სად წაიყვან —
ამბობს შენი ბედის წერა.

პარიზი 1966

ხმა განკითხვისა

შთენილ საფლავებს
მოედება ჭუჭყი
და ხავსი,
გაიცვითება
წელთა სრბოლვა
ასი ათასი,
დაიკარგება
დაკარგული
ნეშტი და მტვერი,
დაიშრიტება
უშედევოდ
დაღვრილი ცრემლი.
ყოველის სუნთქვა
ყოველი თქმა
წავა, გახმება,
მხოლოდ დარჩება
საფლავიდან ამოძაბება:
აქ ახსნა არი
ჩვენი ყოფნის,
ჩვენი არ ყოფნის,
შავი ტაძარი
ნაშენები
ამ წუთისოფლის,
აქ სიმშვიდეა

დროთა და სულთა,
აქ მომავალი
ისადგურებს
უხმო წარსულთან.
ქვეით ქვეყანავ,
ზევით ზეცავ,
ღმერთო უფალო,
ისმინე ლოცვა ჩვენი
მიწავ ქართველისა
გულმართალო
ქირისუფალო!
შეინდე ფიქრი
გადახიზნულ
განწირულ შვილთა,
არ გვქონდა ნება
მანდ გვეცხოვრა,
რადგან გვიყვარდი,
ღმერთო შესცოდე
სიყვარულისთვის
ვინც დაგვიჭკნო
სიცოცხლის ვარდი.

ლეველი 1971

ოი რა ცუდად

ოი, რა ცუდად წარვიდნენ წლები,
თან ვადიუოლეს პრეზიდენტები,
ახლოს ვუცქერი ვადასულ დღეებს,
მაგრამ სიცოცხლეს არ ვემეტები.

მეფე შობილი მზიურ დედიდან,
პოეტურ ტახტის ბაგრატიონი,
ჩაკლული სულის განსაცდელიდამ
გარდაიცვალა გალაქტიონი,

ორპირა ქვეყნის ორპირა თოფი,
ტყვიის ლალატით მოკლეს მგოსანი,
თბილისის კარზე დარაჯად მდგარი,
ახალი წარღვნის ორღენოსანი.

ოი, რა ცუდად წარვიდნენ წლები,
როგორ გაიხსნა გულზე ქრილობა!
მზეს რომ შეაჭრეს მზის ნაწნაეები,
ღრუბლებს ეგონათ დიდი გმირობა!

მიცქერს წუთები წუთისოფლიდან
და სამლოცველო სვეტიცხოველის;
დრო რომ წავიდა, პირველ წამიდან
დაბადებასთან განუყოფელი.

პარიზი 1968

პოეტის ფიცი

ვფიცავ ლოდზე ნაგრებ სუროს,
ლევილის მზეს თვალ ცრემლიანს,
სადაც ჯვრები გარდასულთა
ცოცხლებივით გვიცქერიან.

ვფიცავ კალამს, ლექსის სტრიქონს,
მოხუცებულ გულის ძგერას,
სააქაოს, საიქაოს,
წარმოშობის ბედის წერას,

უფსკრულებში ჩაძირულ ხმას,
გრიგალებში ზღვათა ლელვას,
ჩამონგრეულ საყდრის ჯვართან
ღვთისმშობლის წილ ქართველ დედას.

რუსთაველის ოქრო-კალამს,
ქართულ ენის გვირგვინოსნებს,
დაუნდობელ უცხო ძალით
ორღენებით დასჯილ მგოსნებს.

ვფიცავ დროშას სამჯერ კოცნით,
საქართველოს დიდების დღეს,
სამთა ფერის ცაში ფრიალს,
ოცდაექვსის მაისის მზეს.

პრეზიდენტის მოხუც სახეს,
დამარცხებულ ქართლოსის ჯარს,
ყელ გამოჭრილ პატრიარქებს,
კათალიკოს ამბროსის ჯვარს.

ვფიცავ, ვფიცავ
აქაც, — იქაც,
სულის გარე, სულის ძირას,
საფლავეშიდაც, რომ დავიცავ
წამებულთა ქართულ მიწას.

ლეველი

ტიციან ტაბიძის ხსოვნას

(მკვლევლობიდან ოცდაათი წლისთავზე)

აი, ის ქარი შენ რომ გახმოზდა,
გაუხარებელ მიხაკის ფერო!
იყო სუფრაზე უცხო იუდა.
მან ტყვიით გითხრა შენ სადღეგრძელო!

ან ის ყვაველი ნეტავ სად არი?
რომ დადიოდი შენ მის ამარა;
მოგკლეს პოეტი და იმ ყვაველმაც
იქნებ შენ გვერდით დაისამარა!

იქნებ შაირის გესმის შრიალი,
მზე ატრიალებს მარცვლების წისქვილს;
იქნებ პაექრობ პოეზიაზე
შოთას გამზირზე გაზრდილი ფიქრით!

შემოგვისისხლა ჟამთა წამება,
მკვლევლობის ტალღამ წაგიღო ძალით, —
ისიც არ ვიცით ჩვენ ბედშავეებმა,
რომელმა მიწამ გიმარხა კრძალვით.

შენ და ყვაველი — შენ და ყვაველი,
პოეზიის და სიცოცხლის ეაზი,
მზის სიყვარულით ამოყვანილი,
ყვაველი გლოვობს, ყვაველი ნაზი:

— სჯობს აღარ გვექონდეს სულაც სამშობლო
ან და არ იყოს ასე ლამაზი —.

პარიზი 1967

ესენინს

რა მძიმე არი დრო დასასრულში,
გვეესება გუგა ცრემლის სისველით,
პოეტებს გული ერთი აქვთ ქვეყნად, —
იყვე ტიციან, თუ გინდ ესენინ.

ვინ ჩაგიკეტა ღამის კარები,
ვინ მოგცა ხელში ნალესი დანა?
თუ გყავდა ვინმე სულთან მხლებელი
ამ ქვეყნიური სიცოცხლის მგზავრად?

ისევ კითხვათა გადამწყვილება,
ლეჰსი მეგობარს სისხლით ნაწერი,
სიყვარული და თავისუფლება
შენი გულიდან ამონაცრემლი.

კალმით სწურავდი გადაჰრილ მაჯას
და ფართხალებდა ლეჰსის ძარღვები,
შენ ბავშვურ ფიქრებს, შენ ბავშვურ ტანჯვას
არავინ ჰყავდა ქვეყნად გამგები.

უნდა სიცოცხლე ასჯერ გასწირო
ან და მსახური იყო ჯალათის,
რომლის გარეშე სხვა გზა არ არი,
თუ გინდ ჩაიცვა გლოვის ხალათი.

მილიონებში ვართ სიმარტოვე,
დრო გადაჰყურებს უსაზღვრო სივრცეს,
სისხლით დაწერილ სიტყვებს ვინ სტოვებს
თუ არ პოეტი — იესო ქრისტე!

პარიზი 1972

ღია გარეთი ანა კალანდაძემ

მოგესალმები უცხოეთიდან,
 ძვირფასო ანა, ძვირფასო ანა,
 მზემ სიყმაწვილე ქარში დალია,
 ქარმა ტკივილი ჩვენ არ გვაკმარა.
 მარცვლის მთესავო, თუ ვერ იხილო
 შენი ნათესი ნამრავლი ასად,
 ძირებს ნუ დაზრავ ნაზი ხელებით
 ამ ქვეყნიური სიცოცხლის ფასად.
 რა შუაშია —

დნებრი და ვოლგა!

სულს უფროსობდნენ უფროსი ძმები,
 ლხინად გვიბდიდნენ საკუთარ გლოვას,
 რომ დაგვაფიწყონ სისხლი ნაცრემლი.
 შენ, დედოფლების მიწაზე გაზრდილს,
 დიდ ქეთევანის გზიბლავს სინაზე,
 შეურაცხყოფილ სიცოცხლის მანდილს
 ვერ იტანს ქალი და სილამაზე.
 კალამი როცა შაირით იბრძვის,
 მჯერა: შაირი არ დაჟანგდება,
 სიმართლე არის მშობელი სიბრძნის
 და პოეზიის ალაჟევარდება.
 ფიქრები შენი მზე სავარდისო
 ამარგალიტე ძვირფასო ანა,
 შეილებს გვიცოცხლოს სამარადისოდ
 დედათ შობილი ჩვენი ქვეყანა.

პარიზი

ბარათი ვიქტორ ნოზაძეს

(ლევლიდან ციურისში)

ლოვილში ვწუხარ უშენობას, ველარ განახულობ
რუსთაველის და მისი ენის დიდო მსახურო!
გუშინ ვიხილე მე ქართული ძმათა საფლავი,
შენი სამარხი გამძლეობის თავშესაფარი,
და მომაგონდა იმედები ყმაწვილ კაცობის,
ყოველი წუთი, გზა განვლილი ჩვენი გაცნობის,
კავკასიონი, საქართველო ბრძოლა რამდენი..!
წელთა მსვლელობა ირმებივით გადმონადენი.
ამბობენ ასე: ეს ქვეყანა ბედის ბეწვია,
ბეწვიც კარგია თუ კი დროზე წამოგვეწვია!
ულმობელია ეს ქვეყანა, ჭრელი, უგულო,
არ მოჩანს დილა განთიადი რომ დავიბრუნოთ.
თუ ვერ ვიხილავთ მზის ამოსვლას თეთრი მერცხლები,
ჩვენ მაინც ვიფრენთ იმედების გაორკეცებით.
ასეთი არი ჩვენი ბრძოლის ფილოსოფია:
ქართული ფიქრით ვებთოქებით წლებს ცოფიანს,
გავალთ ქვეყნიდან, მოვიპოვებთ ბინას კარგებთან,
ეკლიან გზაზე ერთი ცრემლიც არ იკარგება.

ლევლი 1971

ო.რი პოეტი.

ცა წამებულთა სულის სანათი,
მზე სისხლიანი წვიმების კვირა,
გზაჯვარადინზე ქრისტეს ხალათი,
საფლავები და სიჩუმის ყინვა.

შავი მერანი—ბედი ქართლისა,
მე და ღამე—და ლურჯა ცხენები,
არ გათენება დიდი ღამისა
ცად აპყრობილი ცივი ხელები.

მეფეთა ჩვენთა განვიდნენ დრონი,
სხვა დრო დაგვიდგა და სხვა ნათება;
თებერვლის ღამე, დაჭრილი მთვარე
და სისხლიანი ამონათება!

ხელშეკრულია — ხელშეკრულება,
ფერთა ცვალება წითელი—თეთრი
წარსულის ისევ შემობრუნება,
ეკატერინე და საბჭოეთი.

სულის წამება აწ კი გვეყოფა
დაჯვარედინდა ჟამთა სტრიქონი;
ორი პოეტი—ორი ეპოქა
ნიკოლოზი და გალაკტიონი.

პარიზი 1972

ზ ი ზ ი .

(იქ სადაც მკვლევლობა საგიჟეთმა შესცვალა.)

ტყვია გულის ტყვია, შიში საპყრობილე,
დაღი გულს ატყვია, გონს ვერ ატყობინებ.

დაგეძებენ კიდეც, კიდევ კიდის—კიდე
და გარბიხარ შორით, ტყვიის მომლოდინე.

საშიშია წუთი, წუთი სისხლის მღვრელი,
სიბრძნე საგიჟეთში, გარეთ ძელის უღელი,

ბრუნავს დღე და ღამის ფიქრთა აფეთქება,
დილის მოლოდინში ღამე არ თენდება.

დროს ატყვია შიში, შიში კიდეც შიში
და ეძახი შვებას: რატომ წარმოვიშვი?..

პარიზი 1969.

პატიმარი პოეტი.

წერდა, წერდა
დაჟინებით;
წერდა, წერდა
ვერ ასწრებდა
საგიჟეთის ფანჯრებისკენ
ალამაღლა წითელ ფერმა.

ვინ იკითხა მას რა სურდა!..
აქ დასრულდა შემომქმედი,
საწამებლად გადასულა
პოეზიის ქრისტე ღმერთი.
ასეთია მძიმე ზვედრი
პატიმარი პოეტების!
პიკასოსაც ჩააფიქრებს
ფრთებ დაჭრილი მისი მტრედი.

პარიზი 1968.

გაზაფხულის მკვლევობა.

იან პალაშის ხსოვნას.

მზე გაზაფხული ერთია ქვეყნად.
ვინ გაუბედა სისხლით ვაჭრობა!
მიწას ეკუთვნის ბუნების ძალა,
სიკვდილი არის მისი დაჰკნობა,

ნავთანთებული იწვის პალაში,
საგაზაფხულო ფერების წრეში,
თავისუფლების ზვარაკი ბავშვი,
ვით უცოდველი ცხოვრების ეშხი.

ობოლ ნუკრივით ღამეთეულო,
შვილმა იხილე მკვლევლობა შველის,
ქვეყნის ცოდვებით ცეცხლანთებულო
ფერფლიც წმიდანად აღინიშნები.

ძრწოდე მსოფლიო! შიშით ლაჩარო!
ენა მოჭრილო, ღონე მალულო,
ატომის ქერქში ქვეყნის ყაჩალო,
ელექტროობით გამოგვალულო.

მზე შეღებილა ვარდების სისხლით,
ტანკების ხნული,—სიკვდილის თესლი,
საგაზაფხულო სამი მკვლევლობა:
პრაგა, თბილისი და ბუდაპესტი.

პარიზი 1969.

საქართველოს ახალგაზრდობას

(1973—28—5)

მაისი იმარჯვებს,
ბავშვთა განთიადი
წითელ სამოსელში
იარაღს იმარჯვებს.
იმ მარჯვენს გაუმარჯოს
ვინც ძეგლი ააფეთქა—
ძეგლი სამარცხვინო
მაისის წლის თავზე.
მაისი თამარის
მაისი რუსთავლის
მაისი მამულის
დედა და დიდება.
დრო მიდის—დრო მოდის
თავისუფლება
თვით ხალხის ნათესი
მზეს ისხამს იზრდება.
წითელო აკვნებო იზარდეთ,
თამარის, ილიას
და ნოეს მიწაზე.
სიფრთხილე
სიფრთხილე შევიღებო!
სიცოცხლე
სათუთად ინახეთ,
თქვენა ხართ
სამშობლოს დიდება
თქვენა ხართ მომავლის სიახლე.

პარიზი 1973.

ლექსი ლერწამი.

გადამარხიე,
 გადმომარხიე,
 იმძაფრე ქარო,
 დამკაწრე ქარო.
 ისევ ვიშლერი
 ისევ ფეხზე ვარ,
 საითაც უნდა
 გადამაქანო!
 დაწყნარდი ქარო,
 ქარო—ავქარო,
 მეხის გრუხუნო
 წყლის ნიაღვარო,
 ამოვა გული
 სალამურიდან,
 სიტყვის თითებით
 ხმებს აამღერებს,
 მზეს შეაზომებს
 გრძნობათა ლერებს,
 ქარში მღელვარეს,
 ღამით ამოსულს,
 დილის სივრცეში
 გადანამღერებს.
 არც დილის მზე ვარ,
 არც განთიადი,
 არც კრემლები ვარ,
 ლოდზე რომ ქვაობს,
 მომავალს ვუმღერ
 და მზეს ვუცინი
 საითაც უნდა გადამაქანო.

პარიზი 1968

პოეტის პასუხი.

ნუ გშურს ჩემი, მზიბლავს შენი,
პოეზია, კოშკი არის სიყვარულზე ანაშენი.
მასში არის შეხიზნული
სიტყვა, აზრი, ქვეყნის თვალი,
ცივი კალმით მონივთული
გულის ფეთქვა, გულსაკლავი.
პოეტების საოცნებოს,
პოეზიას მრავალ გზიანს,
ჟამთა დენის ხვეულებში,
სიტყვის სიბრძნით თავაზიანს;
კვლავ უმღეროთ, მეგობარო,
ლურჯ შენობას ოქროქვიანს,
გადაფრენილ მზის არწივებს
სიყვარულით ღვთიურ გზიანს.
ჩვენც შევრიგდეთ ამა ქვეყნად
პოეზიის თანამყოფნი,
ერთი გვექონდეს სამლოცველო
არაოდეს განაყოფი.
ნუ გშურს ჩემი, მზიბლავს შენი
პოეზია, კოშკი არის სიყვარულზე ანაშენი.

პარიზი.

კოეტი და კოოზია.

საგამზრდელოს გამოზრდილი,
დედის ზრუნვით ნაცრემლი,
გულის გუთნით გადახნული
საზრდო ლექსის მარცვლები.

ყვავილს უვლი, მზეს უმღერი,
ღმერთთან მუხლზე ვეცემი,
პოეზიის სამლოცველოს
ვერ ედრება ვერც ერთი.

პარიზი 1967

ერთი ლექსი.

ერთხელ მეწვია ეს ერთი ლექსი,
კალმის კანკალი შავში დააღბო,
მისი სიმღერა დღესაც კი მესმის,
სიმები სიტყვის სვეტად ააგო.

ბევრი ეცადა ვერ დაასრულა,
შრომამ შრომაზე აწყო დღეები,
მას უფრო კარგი შენობა სურდა
ტკბილ საკრავებად ანამღერები.

ერთხელ მეწვია ეს ერთი ლექსი
ბედნიერება გულს ვერ არგუნა,
უცხო მიწაში ჩაღვარა თესლი
და უნაყოფოდ განისადგურა.

პარიზი 1969

ლვინის სიკეთე.

კარგია ღვინო,
გამბედავი თვალს ჭითელა,
მასში ციმციმებს
მეგობრებო სიცოცხლის არსი,
სულით წმიდაა,
პირდაპირი და გულმართალი
ღვინის სურნელით
მოხიბლული ბოროტი კაცი.

პარიზი 1967

ერთგულება.

იცი შენ ქალო,
შენი ბეჭედი
ოქრო შეკრული
იმედებით იყო ნაჭედი,
გულმა არ იცის
სიყვარული ასიათასი,
მიყვარს მე სიბრძნე ხაიამის—
შემივსეთ თასი.

პარიზი 1968

კაცი თუ სამართალი.

კაცი ქმნის სამართალს,
ასამართლებს კაცს.
კაცი ზის ციხეში.
სამართალი
ამართლებს სასამართლოს,
არავინ არ დავობს,
ხეებზე თავთავობს
გამხმარი თავები,
ვინ გამოარკვევს
ვინ არის მართალი
კაცი თუ სამართალი?

პარიზი 1966.

ჩვენი წარსულის ცრემლი ანათებს.

მოხეტიალე ბიჭი ვიყავი,
მოხეტიალე გზები ვიარე,
ბევრი ვიარე, ცოტა ვიარე,
გზებზე ხალისი ვერსად ვიამე.

და როცა უკუ დავბრუნდი ერთ დროს,
სამადლობელი სიმწუხრე მერგო:
მოველ აჩრდილი მე უჩინარი
რას ფიქრობ მტკვარო! რას მეტყვი თერგო!..

არაგვო ბრძოლის სამადლობელო,
აბობოქრებავ ლეონიძისა,
შემდეგ სიწყნარის ნაზო გამზრდელო,
ერთგულო შენი შავი მიწისა!

ილიას ცრემლით თერგდალეულო,
მტკვარო ფიქრების ფიქრთა მართველო!
არაგვის ხიდზე არაგველებო,
ბარათაშვილო და საქართველო!

ვინ იცის ამ დროს იტყვის ტალღა და
ბმები ბორკილებს ამოალაგებს!
ვდგევარ მტკვრის პირას და წყლის წვეთებში
ჩვენი წარსულის ცრემლი ანათებს.

პარიზი. 1969

მეც მინდა ვთქვა

ეთიმ გურჯო, სიყვარულის საუნჯევე!
მომეც ძალა, სიტყვით ნუ დამამუნჯებ!
ნულარ იტყვი: უსახლკაროდ ივლისო!
მეც მინდა ვთქვა, ჩემო ქალაქ თბილისო:
„დაკარგული შენი შვილი მოვედი“.

აეად მნახო, შენი ხილვით მოვრჩები,
საიათნოვას და ბესიკის დროშები,
გზა გახსნილი, გული კვლავ სამაისო,—
მეც მინდა ვთქვა ჩემო ქალაქ თბილისო!
„დაკარგული შენი შვილი მოვედი“.

ეთიმ გურჯო აამლერე ჰანგები,
ჩვენი სევდის საფუძვლებზე ნაგები!
დრო მიდის და დრო გველივით თილისმობს,
მეც მინდა ვთქვა ჩემო ქალაქ თბილისო!
„დაკარგული შენი შვილი მოვედი.“

განთიადის მზე—ცისკარი გამილე,—
ჩუმად მოვალ, ჰმასაც კი არ გავიღებ.
ნულარ იტყვი: უსახლკაროდ ივლისო!
მეც მინდა ვთქვა ჩემო ქალაქ თბილისო:
„დაკარგული შენი შვილი მოვედი.“

პარიზი 1968

პოეტი და კრიტიკოსი.

კრიტიკოსმა დაიწუნა ლექსი,
მას ასე ესმის,
მე კი ვიტყვოდი:
როცა არა გაქვთ განცდა და რწმენა,
ნუ შეაწუხებთ პოეტს და მწერალს.

დარვინიზმიდან.

მაიმუნნიდან წარმოიშვა ადამიანი,
ადამიანიდან რა გაკეთდება?
რამდენი სისტილი აცდებოდა კაცობრიობას
კაცს რომ შეეძლოს მაიმუნად გადაკეთება?

ზიზის უბეგი

პოეტსა ჰკითხეს რას ჩადიოდი,
როცა ჯალათი ჰკლავდა მამაშენს?
—მე ვწვავდი ღამით დაწერილ ლექსებს
რომ დღე მენახა სისხლის გარეშე.

მთლიანი ნაწყვეტები.

ლექის წერამ გამწირა, გულს ეხვევა გველები,
გველის გესლი რას მიზამს, გულო ვერ შეგელევი!

გსურს აცდე სიმარტოეს ქვეყნად არვინ გვეალოს?
ძვალზე ხორცი დატოვე კაცის სამეგობარო!

უცხოელი არ მიყვარს, მხიბლავს უცხო თვალებით,
ერთი აზრის ვყოფილვართ როგორ შეგედავები!

დილას მზე უნახია, ღრუბლებისთვის ახეა,
რადგან ღამის ძონძებში მზის სხივები მარხია.

სალამური არ კმარა, არც სიტყვების ბარაქა,
ვერ გიმღერებს სიმღერებს თუ თითები არა გაქვს.

—მიწავ რატომ მიშვილე? დედას რად გეძახიან?
—სამშობლო და სიმშვიდე, შვილო, ჩვენი სახლია.

პარიზი 1969

წითელ ჩოხოსან გულმკერდიანებს

მზე დაიბრუნეს შავ-შავ მერცხლებმა,
მიწა დაიყო მწვანე უბნებად,
დილამ დაიწყო სიცოცხლის თესვა
და ყვავილების ხმა მეუბნება:

აანთე ლექსით გულის ბუხარი,
აღვივე ცრემლით ჩამქრალი კერა,
დახიე კალმით სიტყვა მწუხარი,
აზრით ამზევე ქვეყნის სიმღერა.

მომლიმარეა ყოველი დილა,
როგორც ყვავილის გუგა გაშლილი,
რად გინდა ცრემლი, რად გინდა ყინვა,
რად გინდა სევდა ბარათაშვილის!

წამოეზარდა ლექვები ლომს და
კლდეთა მკლავები მზეში ტრიალებს, —
სიჩუმით მოაქვთ თამარის დროშა
წითელ ჩოხოსან გულმკერდიანებს.

პარიზი 1966

ლევან ზურაბიშვილს

ვხედავ როგორ გაფითრებს ჟამთა ცივი ზეწარი,
თმებზე თეთრი გაფიფქეს, ზაფხულს ვერ გაეცანი.

თბილი არის ქალაქი, გული ნათბილისარი
გზებზე ნასახლარები, უცხო ნათილისმარი.

ლამე ფერ უცნაური, განთიადი თავდაღმა,
დილის დაპირებები უმზეობამ დანაღმა.

დავრჩით ქვეყნის გადაღმა საქართველოს მსახურნი
და შევსცქერით მსოფლიოს მისგან გულ-გალახულნი.

ღმერთმა უხვად გარგუნა: გული, გრძნობა, გონება,
დიდ მამების საქმეთა ქვეყნად განმეორება.

პარიზი 1967

მეკვლე

თეთრ ფრთებიანი მთები იძირებიან შავში,
მგზავრი შევერცხლილ თმებით დაიკარგება გზაში.

ხეები ღვანან ცივად, რტოებ მოხატულ ცარცით,
მოდის ყინვების ჯარი, მიცქერის თოვლის კაცი.

ფეხბედნიერი მეკვლე ვერ შემოუვლის ჩემ სახლს,
ფიფქთა ფრიალი ფრენა შავზე სინათლეს თესავს,—

მე მიყვარს შორით ხედვა როცა ფანჯარას ყინაქს,—
თვალეზს სიბერე ბნელავს, გულში ბავშვობას ძინავს.

ფეხ ბედნიერი მეკვლე ვერ შემოუვლის ჩემს სახლს,
ქარი აუშვებს ლეკვებს, შავი ეღება მთვარეს.

შვილი ვერ მეტყვის მამას, ველარ ვაკოცებ მამებს,—
ვისმენ ზარების რეკვას, ვლოცავ გაყინულ გვამებს.

პარიზი 1966.

დიღას.

დიღა მიცქერის საწყალი, ქარიშხალითა ნაცემი,
სიცოცხლით შესაბრალისი, სისხლის წვეთებით ნაცრემ-
ლი.

დიღავ! სად იყავ მითხარი, განვლე გვირაბი ღამისა,
გამოუცნობი ნიღაბი, სახე ჭალარა მამისა!

მე ვიცი შენი სახელი, — მზე გადასული დიღამდე, —
არ გაგეყრება იმედი თუნდ ქარიშხალი გყინავდეს.

მაგრამ რა ნახე მითხარი, ცალთვალავ, ღამით მავალო!
სიშავისა და სითეთრის ზიდევ თავგადასავალო!

წუხელ წუხილით გეძინა, გეხურა მზისა საბანი,
შემდეგ შავებმა წაგიღეს, მთვარემ გიმღერა ზღაპარი.

ჯიქურ შეგება აექარით, ქაჯეთის მეფე მეფურად,
ისე გაუწყდა ლაშქარი, — ერთიც არ დაბრუნებულა.

გეტყობა: ბევრი გიბრძვია, ქაჯების ჯაჭვით ნაცემსა,
შენს მკერდზე სისხლი უღვრიათ, მკერდ დაჭრილ დე-
ლინაცვლებსა.

ღრო დაიურვე გონებით, — ცისკარი ცამდე ლურჯდება,
ნაძვების ლეგიონებით მთები დამდგარან ბურჯებად.

ღრეობაშია ალღუმი, ბაღები სუფრებს მართავენ.
ყვავილთა აურ-ზაური ეხვევა პურის თავთავენს.

განთიადიც კი განათებს გიკერავს ცვარ-ნამ კაბასა,
მზე ქვეყნის მთავარსარდალი გიგზავნის სხივთა საღამსა.

პარიზი 1966.

ტყიბულისკენ

სოჩხეთურა ვაშლი მიყვარს ,
ნაქარელას ველიეთი,
მწერვალეებზე მწვანით მზიბლავს
სილამაზე იმერეთის.

შეაბოლებს ტყიბულისკენ
ბრესილიდან შავი ხრეში,
ორთქლმავალის შეკივლება,
ორთქმავალის შენახენეში.

აგურების სადგურები
გვეძახიან ოქრო პირით,
მოდით მგზავრო მოილხინეთ,
იმერეთის ტკბილი ხილით.

გოგონები, ბიჭუნები,
კალათები ატმით სავსე,
გულს და ცქერას ერთად იპურობს
ნატურ-მორტის სილამაზე.

წაბლი, თხილი, ნიგეზის გახრა,
ასაწონი მზის სასწორი,
მატარებლის ფანჯრებს გაჰყვა
აკიდული აკიდონი.

აღმართები, ჩაღმართები,
საწირე და საწირველი,
სიზმარშიდაც სანეტარო.
ძველია თუ აწინდელი.

პარიზი 1966.

გაზაფხულის ლოცვა.

დილა მზეში ჩადგა
მწვანე თვალთა ბრუნვით,
გაციებულ მიწის
ფერთა გარემოცვა,
თესლი დაითესა
ქვეყნის სიყვარულის,
მიწა მწვანე რხევით
ცისკენ აიბორცვა.
ცა კი შავ-შავ ბელტებს
სხივთა ფერით ფოცხავს,
დილა მზის გამაგი
სიოს არხევს მორცხვად.
სითბოს შემოუსხდნენ
ცივი ფრინველები,
გულში სხივებს ანთებს
ყვავილების ყნოსვა,
როგორც წმიდანები
ცის და დედამიწის,
როგორც ყინვის ქობში
გაზაფხულის ლოცვა.

პარიზი 1970

თავდაყირა.

გაზაფხული მეუბნება,
ყვავილებით მეუბნება:
ცივი ფერის სამოსელში
ზამთარი რად მემუქრება!
რად მაშინებს შემოდგომა,
გულზე ყინვა შემოდგება,
დაცემული ვერ გამიგებს.
ზეცა მიწას გაეგება,
მიწა ზეცას დაამიწებს,
ყოველივე ასე კვდება..!
უამთა დენავ რა კარგი ხარ,—
მზე, ზამთარი, დილა, ყინვა
იტრიალე კიდევ დიდ ხანს,
იტრიალე თავდაყირა.

პარიზი 1970

თვალი

თვალი სილამაზე,
თვალი გაელვება,
თვალი გაბზარული,
ქვეყნის მღელვარება!
თვალი მოგონება,
თვალი მაშინდელი,
თვალი ძვლების თავი,
თვალი საშინელი,
თვალით ცა ხილული,
თვალით გადაიწვა,
თვალში ჩაძირულა
თვალი დედამიწა.
თვალი ხილვა-აზრი,
თვალი ია-ვარდი,
ქვეყნის სილამაზით
თვალო შემეყვარდი.
თვალი გონის ფუძე
გულმა დაიმუნჯა.
გულმა ვერ გაუძლო,
თვალი დაიხუჭა.

პარიზი

ოზობას ბედი

დავობდა, დავობდა ობობა,
დაობლდა და მაინც ომობდა,
ხაზავდა, ლამაზად ხაზავდა,
ქსოვა და ქსოვილი გაზარდა.

გაზარდა და გლოვით გაზარდა,
ქსოვილმა მქსოველი დაიპყრო,
სიკვდილი დაეცა თავზარად.

რა იყო,
რა იყო,
რა იყო,

ნისლებმა დაიპყრო ობობა;
დაიპყრო და ორად გაიყო,
ისმინეთ ლამაზი ზღაპარი, —
ოცნება სიზმრებმა წაიღო.

პარიზი

სიზმარში

დაისვენე ვარდ-ბალებში,
ეხავერდე ყვავილს გულო!
გამეცალე, გამეცალე
სიყვარულის სიძულვილო!

მოდი წვიმავ, მტვერი გამბან,
გამატიტვლე, როგორც ბავშვი;
გამაგორე, გამიხვიე
მწვანე მიწის მზის საბანში.

ცისარტყელა ფერებს იცვლის,
მზე პირს იბანს წვიმის ტაშით,
მოდი ღამევ! მომეფერე,
შენც კარგი ხარ ჩემ სიზმარში.

პარიზი

ღაზამთრება

შემოდის ქოხში დამპყნარი სახე,
მოხუცებული მწიფე მტევნებით,
ხის ნამტვრევები ცეცხლს უგებს მახეს,
თბება სიცივის თეთრი მტრედები.

ფერი იცვალა მწვანე ჯეჯილმა,
დაბრმავებულა სინათლის ხედვა;
ყინვის ხანჯალი მზეს დაებრჯინა,
სხივები ნისლში აოქრომტვერდა.

მთებზე გადმოდგნენ მოხუცებულნი,
თეთრი წვერები სოფლებს აფინეს,
როგორც ფოთლები გაყვითლებული,
მორცხვი მერცხლები შორით გაფრინდნენ.

პარიზი 1966

შემოდგომის სილამაზი

ლურჯი ზეცის სილამაზე,
ყვითელ მიწის სარძლო ქალი,
შერუჯული მინდორ-ველი
მზის სხივების ნაძოვარი.

მთიდან მნათობს ქერაქარვა
მკენარ ფოთლების ცივი ქარი,
მრავალ ფერთა გაყვითლება,
და მოხუცის ნატერფალი.

სამკალია სამკაული,
თავთავების ფერთა თვლემა,
სილამაზის ოქრომკერდზე
მზის სხივების დიადემა.

ტარარა 1966

მინდვრის ბავშვი

მუხას არხევს ცივი ქარი,
ჩანგრევეია ბელელს თეძო,
ღმერთო, როგორ ლამაზია
ეს პატარა ჩემი ეზო.

ყვავილები იღიმება,
ათამაშებს ქარი ნეშოს,
ლურჯი სარკის მზის სხივებში
განთიადი პირფარეშობს.

ფრინავს თეთრი ბარათები,
გული ხარობს: არ მეგონა,
იმედებით ლამ ნათევი
გადმომდგარა მწვანე გორა.

არ მეგონა, არ მეგონა
სინარული ქარიშხალში, —
ეარ სიზმარი არა გლოვა
ფენშიშველა მინდვრის ბავშვი.

პარიზი 1967

ბანუშორაბელ სიყმაწვილეს

იგი ჩემგან შორს არის,
სიყვარულის სწორია,
ჩემი სულის სიმშვიდე
თითქოს მასში ჩამჯდარა
და დღეები ჩქარ-ჩქარა
ჩანჩქერები მგონია.

მდინარეა ბალახი
მოჩვენებით სანახი,
კით ვარდნილი ვარდია,
ხან ორლობის ტალახი.

გარიჟრაჟის ცისკარში
ოქროკარის გაღება,
მზე და მთვარის თამაშით
წელთა გადალაღება.

პარიზი

დაზამთრების სიცივეში

დაზამთრების სიცივეში
შენი სახე მელანდება;
მდიდარი ვარ შენი ეშხით,
სიყვარული მედარდება.

ყინვის ცრემლებს შეგადარებ,
შეხიზნულს და გულში გამდნარს, —
ვინ თქვა, ვინ თქვა თეთრ საცმელში
მოგონებამ გაიადვრა.

ზამთრის ფერი, ეფემერი
ჯვარისწერის სიქალწულე,
სიცივეში ვინც ვერ მღერის,
გაზაფხულსაც ითვალწუნებს.

პარიზი

საოცნებო

ჩემი ოცნება
საზღაპრო ნოხი,
ათასი წლის და
კიდევ ახალი,
კლდეზე ჰკიდია
პატარა ქოხი —
კლდის იქით კლდე და
კვლავ ნასახლარი.
მზე ჩაჯდომია
მწვანე ვენახებს
ვაზის ძირებში
ოქრონაქარგი,
თითქო განთიადს
ხელი შეეახე,
მიწამ გაიხსნა
მკერდი სახნავი.
მიედივარ, მაგრამ
რა მენალელება,
თუ ქვეყნად ყოფნა
არის სიზმარი!
გზები იშლება
მწვანე მინდვრებად,
მიცქერს მზის ბავშვი
მზეში მძინარი.

ლოეილი 1969

აქ უცხოელი, იქ უცხოელი!
რა დაგრჩენია ან რას ჰოელი,
თმები ფიქრებით შეგთეთრებია
სად არი მითხარ ადამიანო
შენი ადგილი და სამყოფელი?
მიუხწვეელი ოცნების ხნიდან,
გულო სად უნდა დაისადგურო,
თუმცა წუთია წუთისოფელი,
მე მაინც წუთით სიცოცხლე მინდა
დაბადებასთან განუყოფელი.

პარიზი 1970.

ფერთა ჩვენება

არაფერიდან ყველა ფერია,—
სილამაზეც კი ნაზი ფერია,—
მთები აივნებს გადმოფენია.—
მწვანე სამოსში ერთად მღერიან.

სიჩუმე ამბობს: არაფერია!
ჩემი ფერები ძველთა ძველია,
მთელი სიცოცხლე ფერთა ჩქერია,—
ხედვით მნათობენ მიიმღერიან.

თმებში ქალარა შეგზამთრებია,
უსინათლო ხარ.. არაფერია, —
შენი ოცნებაც მრავალ ფერია!

განვლილ სიზმრების ოქროქვეებიდან
მოჩვენებები ერთად ქრებიან,
ყველაფერიდან — არაფერია!

პარიზი

ჩემი ღამე

ამღერეთ ჩემი ღამე
შაენაბადა ხმების ტაშით,
სისხლის თქეში უნდა ჩადგეს
ძარღვ გადაჭრილ სიტყვის ტანში.

რომ ამღერდეს მინდვრის ბავშვი
ვით სიკოცხლის იაენანა,
მწვანე თმებით ტყეს გადაშლილს
მზე დადინდეს ოქროღვარად.

სიკვდილმა თქვას: არა - არა!
აღარ მოვალ არასოდეს!
მწუხარების სავიწყებლად
სიხარული იმახსოვრე!

ასეთია ჩემი ღამის
გულგამთბარი დილის ლოცვა.
განთიადზე მზე და მთვარის
გადახვევნა-გადაკონა.

პარიზი

სოფელი

შუა-ცეცხლი — ცეცხლნაცარი,
ნაკვერჩხლების ღაღარი.
ელავს ალით გადამთბარი
მოსინათლე ლამპარი.

ქვარტლში ბურავს ისლის სახლი
აღთა ყელმოღერებით,
ტყეში ხმების მოძახილი,
შრომა და სიმღერები.

მინდვრად სოფლის გოგონები,
ყვავილების სიცილი,
მხრებ დაწნილი ორღობენი,
მთები მიხრილ-მოხრილნი.

კოპიტნარის კოპიტები,
წყალში სურათ-ნაღები,
შელამების შებინდება,
ხმა ჭინკების ამბები.

იმალება თოხის ტარზე
ნაოფლარი სოფელი,
მზე და მთეარის მარად ბრუნვა,
მარად განუყოფელი.

პარიზი 1967

ჩემო ოკრიბის მთებო

ველიეთიდან ქვემოთ,
ვაზიდან ღვინის ქვევრო!
სარქველო სასიმღერო,
ამღერებულო ხმებო.

შენი სიცოცხლის ეშხი,
ორლობის წვიმა თქეში,
ბავშვობის ქუჩის ღელე,
გადაგუბული ხრეშით!

პაწა წისქვილის ბრუნვა,
ნაგები ჩალის გულით,
ჩრდილების გადმოზურვა
ნაძვებში გაბადრული.

გზა წყაროების პეშვით,
პირ დაბანილო მიწავ,
ცისარტყელების ეშხით,
ჩემო პატარა ციცავ!

ისლის სახლების ჯგუფო,
მწვანე სოფლების თემო,
ჩემი სიცოცხლე თქვენთან
ჩემო ოკრიბის მთებო!

პარიზი 1967

ბავშვთა სიხვარული

შენი მიხერა-მოხერა,
სასწავლებლის კაბა
ნეტავ თუ გადარჩა!
ხომ არ დაიკარგა..?
იქნებ გულის ნაცვლად
ვინმე დაიდაგა,
იქნებ დაგავიწყდი,
გულმა არა ივარგა!
პირველადი სიტყვა,
პირველადი ევა.
ყვავილებით ხელში
დილის ამღერება.
ეხლა წარსულს ძინავს
ტრემლი სიზმარს ღებავს,
და სიზმარში მზიბლავს
შენი აღელვება.
სასწავლებლის კარი
აწ არ გაიღება
ბავშვთა სიყვარული
ბავშვთა გაღიმება.

პარიზი 1966

შენ სახეზე იშლება
სილამაზე იმ ქვეყნის,
სადაც გულის ტრიალი
ყვავილებში იმღერის.

სითბო წამოგიღია
სიყვარულით უდარდელს, —
გრძნობიარე ღიმილით
გული გამიგულადე.

ციცა ხარ თუ ნათელა,
ჩემო ციცინათელა,
შენმა თვალთა ცქრიალმა
გამიჩინა ანთება.

უცხო მიწოდეს

მზე გადმოეშვა ცრემლის ფერებად,
მზემ უსინათლოდ დალია სული,
მზე განისვენებს განსასვენებლად
ლამის სიზმარში სხივ გადასული.

აწ ყოველივეს ზღაპარი ჰქვია,
ვარ მოჩვენების თეთრი მხედარი,
მე თვალში მომხვდა პირველი ტყვია,
სანამ ზეცისკენ გავიხედავდი.

ორჯერ მოვეკვდები, ერთხელ ვიცოცხლე
ასე იცოდე; ნუ შემიცოდებ, —
ობოლი ვიყავ მე შენ გარეშე
და ამისათვის უცხო მიწოდეს.

არ ვიცი

არ ვიცი, სად ამღერდება
ლექსის წერისა ლერწმები,
როდესაც ფიქრებს დაეხარი,
თუ როცა უღელს ვეწევი.

როცა თვალეზში ჩაჯდება,
მთები მინდვრები ბავშვობის,
ქვეყანავ მზე და მთეარისა,
მოხუციც ველარ გაგშორდი.

თვალეზი მერცხლის ბუდეა,
მერცხლეზი შენსკენ ნაფრენი,
სიკვდილიც სიხარულია,
შენ თუ სიცოცხლით გათბები.

ამიტომ აღარ მასვენებს
ქარში ნაზარდი ლერწმები,
ვებრძვი სიცოცხლის ქარიშხალს,
ვებრძვი და ველარ ვეწევი.

პარიზი 1967

არ გამოცვლილა

აღვირ აწყვეტილ საუკუნეს ვინ შეაჩერებს,
ვინ უპასუხებს ძველ თბილისს და დაჩოქილ პრაგას?
მსოფლიო აწყობს ძალადობის ჩვეულ არჩევნებს,
კაცობრიობას ემუქრება ახალი წარღვნა.

ოქტომბრის ცეცხლში ჩაიფერფლა თეთრი ტაძარი,
საკუთარ თავზე დააფიცეს მორიგი მონა,
ქართლოსის კვნესა, ქარიშხალის ნაანდერძალი,
წელთა მსვლელობამ ტკივილებით განიმეორა.

თავისუფლება ძალადობით კვლავ დაისაჯა,
მაისის სხივებს აედევნა წითელი მკვლელი,
თებერვლის დანით გადაჭრილი აგვისტოს მაჯა
საკაცობრიო სათნოების იყო დამცველი.

არ აქვს სამშობლო სამშობლო გრძნობას
ყველას ეკუთვნის, დიდს და პატარას,
ბუნების ძალა თუ კი მენდობა,
ქიანჭველასაც ვაძლევ სამართალს.

პარიზი

ქუჩა

ღმერთმა დაგიფაროს,
ღმერთმა დამიფაროს,
ფარი მოიფარე,
ვერვინ დაგიფაროს.
გიჟი გამომგონი,
ქუჩა საგიჟეთი,
რკინის ნამტვრევებში
სისბლი, თავის ქალა.
სუნთქვა საწამლაღი,
სმენა საშინელი,
ბორგავს ბორკილებში
კაცის ნაშიერი.
ღამით მიწყნარდება
ჩუმი ნაბიჯები,
დილა გადმოგვხედავს
ლურჯი დადინჯებით.
ისევ გვევლინება
მიწა საშინელი,
ქვეყნის საგიჟეთში
რკინის მაშინებით,
ღმერთმა დაგიფაროს,
ღმერთმა დამიფაროს,
ფარი მოიფარე,
ვერვინ დაგიფაროს.

პარიზი 1971

ერთგულოვანი

ზიდე წამება შენი,
იგრძენ ტკივილი სხვისი.
ერთად გეაცოცხლებს შეილებს
მკურნალი მზე მაისის.

შაირი ყველგან ისმის,
საქმე გაეჭვა კალამს,
ძმობის ძე უნდა მღერდეს
მშობლიურ იაენანას.

ერთ გულოვანი ბრძოლა,
ერთ გულოვანი აზრი,
გამარჯვებული მოვა
დამარცხებული მგზავრი.

პარიზი 1967

სიტყვები დასასრულის შემდეგ

ლექსი გავათავე, ლექსმა გამათავა,
გვირგვინი დაიდგა ყვითელმა თავთავმა,
ერთად ვიცოცხლეთ, ერთად წავედით,
წლებმა წაგვიღო, მორჩა, გათავდა.

ზანტია ზამთარი, მჩატეა ზაფხული,
ჩიტები, ყინვა, მერცხლების მგზავრობა
ვწევართ მიწაში გულგალახულნი,
სიმართლის სიჩუმე და ჩვენი თაობა.

ლეველი 1972

სევდიანი გაფიქრება

რომელ ტკივილებს გაუძლო
გული დაჭრილი უდანოდ!
რომელ სიცოცხლით მაწამებ
სულზე ხვეულო სუდარო!

მზე მკვდრის ფერია ღრუბლებში,
ქლექიანი და უდარო!
წვიმავ ღრუბლების უბეში
ცრემლებთან შეუსადარო!

ლეველი 1969

არჩევანი

სამშობლო — დედის სახლი
სულხან საბა ორბელიანი

მიწა ყველგან ერთი არის
ამ უცნაურ დედამიწის,
მაგრამ რა ვქნა, რომ ამ გულში
სწორ უპოვარ ჩემი ქვეყნის
სიყვარულის ცეცხლი იწვის.

ჯარის კაცი არ მენახა,
არცა ჩვენი, არცა სხვისი,
იქნებ აღარ ამცთებოდა :
ტყემლის თეთრი ყვავილებით
თმა ხუჭუჭა ქუთაისი

გერმანელი, ფრანგი, რუსი,
დედის გული ყველგან ხარობს,
სიძულვილი ვის ჩვევია..!
მაგრამ, რა ვქნა, ყველას მაინც
დედაჩემი მირჩევნია!

პარიზი 1967

ღრუბელთა შორის მზე დამნაშავე

ჰაუ, თამადავ, თუ მართალი ხარ,
გვასვი სისხლივით დაღვრილი ღვინო,
წმიდა ვენახი გლოვით გადახმა,
ტირის ცრემლები და ვიოლინო.

ყურძნის მტევნები მზეს მოელიან,
ვაზის სიკვდილი ამტვრევს აკიდოს,
გული წლეების საწნახელია,
გვასვი, თამადავ, სიცოცხლის ღვინო!

ასწიეთ ყანწი ღამე ნათევი!
შევსვათ სიმთვრალით ბედის სიშავე
მთელი წუბილი არის ქართველი —
ღრუბელთა შორის მზე დამნაშავე.
პარიზი 1969

უკანასკნელი ზეიმი

სამოთხის წყალ-ვარდნილს
გული ეგებება,
სამფერა სარქველზე
დაესო ხანჯალი,
სიცოცხლის დედოფალს
მკერდი გაუხსნია,
ჭრილობის ღარებზე
იღვრება მაჭარი.
იმღერის თამადა
და სისხლის ნაგუბარი,
დაჭრილ ქვევრიდან
ყანწები აივსო!
შეიქნო ვარდები
თებერელის ქალწულმა,
დასრულდა ზეიმი,
მშვიდობით მაისო!

პარიზი 1971

ზღაპარი

დღე ღამის მუდმივ ტრიალით
თვალეზმა ბევრი მაჩუქა,
ცისკარმა კარი გამიღო,
მზე გულს დაედო სარჩულად.

გამათბო სხივთა სიცოცხლემ,
ლურჯი სამოთხის მსახურმა,
რაც პოეზიით ვაქვეყნე
შაირში გამოსახულმა.

ვარ შემოდგომის საღამო,
თვალეზში სხივებ კლებული,
ვით გადადგომის წუთებში
მწარე ფიქრების კრებული.

მცირედი არის ამბავი,
პასუხი ვერვინ იპოვნა,
ჩემი სიცოცხლის ზღაპარი
— იყო და არა იყო რა! —

პარიზი 1967

სეველის სევენი

მზის ქალიშვილს

ანგელოზო და მთავარ ანგელოზო, —
სამოთხის ბალო, თუ ჩემო ეზო, —
დედის დედულო,
მამის მამულო,
ჩვენი ნაწილი ყველას მოგვეზღო.
წმიდაო ანდრიავე, წმიდაო ნინო,
ადრეა... ადრეა...
ზედაშეს ღვინო.
დედაში სახულო სიცოცხლის შვილო,
იზარდე, იმრავლე
მზის ქალიშვილო!

მხოლოდ შენ ერთმა

მხოლოდ შენ ერთმა მინდა იცოდე,
მხოლოდ შენ ერთმა, სხვამ კი არაფერ —
როგორ მზემ სისხლი ჩამოიწვეთა,
ტრემლმა გაავსო გულის მარანი.

როგორ დაიწვა ნათესი ვარდი, —
მას მალლა ხედვა არ ღირსებია, —
ცხელი სილით და სიცხით ნალადრი,
დაბადებული მზის ფესვებიდან.

მხოლოდ შენ ერთმა მინდა იცოდე,
როგორ ტიროდა დღე უშენობას,
როგორ გიმხელდა დამალულ ცოდვებს
და გთხოვდა, გთხოვდა მარად შენდობას.

პარიზი

სევდის სავანო

სასაფლავოა ჩემი თავი, ჩემი გონება:

იქ განისვენებს, ვინც წავიდა,
ვინც მაფიქრებს, ვინც მაგონდება.

მათი ბავშვობა,
მათი ბრძოლა,
მათი ღიმილი,
მათი სიმღერა,
მათი ჯვარცმა,
გულის ტკივილი.

სასაფლავოა ჩემი თავი, სულის მხუთავი—

შავი თავთავი გაყვითლებულ წელთა წყებაში.

ცრემლებით ვისმენ დამარცხებულ გმირთა გოდებას, —
არვინ მპასუხობს მარადიულ დაფიწყებაში.

პარიზი

შენ გენაცვალე

ვისაც კი შევხვდი,
უყონებლივ წამს გავეცალე, —
მხოლოდ შენ დამრჩი,
მხოლოდ შენ დამრჩი,
შენ გენაცვალე!
მივაღეპე უფსკრულს,
უკუნეთი შემომეგება,
უკუნეთშიდაც
უკუნეთით ვერ შემეცვალე!
ჰალარა რაა...
მაგრამ სხვაა ბავშვი მოხუცი
დაბადებიდან
უსიცოცხლოდ გადაგვარება!
ვერ განვიახლე სიხარული,
დიდხანს გიცადე,
კუბოს ფიცრამდე, კუბოს ფიცრამდე,
შენ გენაცვალე!

პარიზი 1967

ჩემო ბედის ტრიალო!

მოდით ერთად ვიაროთ,
ლამე გავიზიაროთ,
შორეულო მზიანო,
ჩემო ბედის ტრიალო!
მოდით ერთად ვიაროთ,
ჩემო ბედის ტრიალო!
შენც ჩემსავით მოხუცო,
შენც ჩემსავით ხნიანო!
რას ბარბაცებ ლამეში
შემუსრული თვალებით,
ღვინის ფერით გაღეშილს.
მე ხომ არ გევალები?
მოდით ერთად ვიაროთ,
ჩემო ბედის ტრიალო!
მოდით ერთად ვიაროთ,
მოდით, ნუ გებრალეები!

და თუ ველარ გიხილე,
სიკვდილამდე მემალე,
ჩემო ბედის ტრიალო!
ვერ გიხილო მე მალე,
წირვა გადამიხადე,
მიმართული ღვთისამდე
და სიცილით სიციოცხლის
ლოდი გაითვისაღე!

პარიზი

მოვიგონებდეთ

მოვიგონებდეთ, ვინც იდღეგრძელა,
ვინც სიცოცხლისთვის იყო უვნები,
ადვილად მოველთ, მივდივართ ძნელად
და გვავიწყდება რომ ვართ სტუმრები.

დროებითია ღამის სიბნელე,
დროებითია გარიჟრაჟება,
გულში გაზრდილი ბრძოლის სიძნელე
და გამარჯვების არ დაეანგება.

სხვა სიხარული მაინც სად არი,
ჩანგი — ჩაგრული, სევდა — ფანდური.
დღე აწყვეტილი ღამის სადავით
და მზის სხივებად გადაფანტული.

პარიზი 1968

პროფესორ ექვთიმე თაყაიშვილის ხსოვნას

დგახარ კარებში ჟამთა მეკარე,
 გასაოცარი ქვეებით ნაგები,
 ოთხი ათასი წლის ისტორია,
 თვით ისტორიით გადანანგრევი.
 თეთრი სვეტები და არმაზ-ციხე,
 გოდოლ-კოშკები ხშირად ნარბევი,
 ოქროს ხრეში და ძველი კოლხიდა,
 დრო შავ თხრილებში ამონადენი.
 მიწა ტრიალებს, ქვა ლაპარაკობს,
 არქეოლოგის ბრუნავს გონება,
 წერაქვით წერავს მემამტიანე
 დაკარგულ დროთა განმეორებას.
 საუკუნენი გადაივლიან,
 მშობელს შობილნი ადრე დაგშორდით.
 ხარ უძველესი როგორც ბიბლია
 სიცოცხლესა და საფლავებს შორის .
 დრომ დაიმწუხრა, კვლავ ჩამოლამდა,
 ღამე ცრემლებით თვალეზ მივსილი,
 ჟამთა ტრიალმა ერთად გვატარა
 ჩვენ და ისინი, ჩვენ და ისინი.
 ვიყავით მგზავრნი მზიური ქვეყნის,
 გვწამდა სიკვდილის ქვეყნად აკრძალვა,
 დღეს ქვად ქცეულნი ვით ქანდაკება,
 მუხლ დაჩოქილნი კარდუს ტაძართან.
 უკანასკნელი შემოაქვთ კუბო,
 კარებს ატირებს ქარის სისინი
 სამარადისო განსვენებაში:
 ჩვენ და ისინი — ჩვენ და ისინი.

ლევინის სასაფლაო 1969

შავი ქარი

ლევილის შატოს შენობაში ჩემი ოთახის
ერთი კედელი მოცულია საქართველოს
რუქით. ეს შაირი მიეძღვნის მის ავტორს,
ნეტარ ბსენებულ ნესტორ კალანდაძეს —
(„ეშმაკ“-ს).

შავი ზღვის და კასპის ქარი,
ნაწიხლარი, ნაომარი,
ზღვის ტალღებში მონავარდი,
შავ ღრუბლებად ჩამომდგარი.

ოქროს ვერძი, ოქრო-გვარი,
გაძარცული, გადამდგარი,
მკერდ ნანგრევი ისტორია,
სიჩუმეში ქართლის ჯარი.

გადაცქერის მზე უკუნეთს,
დროს არ უჩანს გზა და კვალი,
ასე მიდის საუკუნე
დამტვრეული ქრისტეს ჯვარით.

შავი ზღვის და კასპის ქარი
ხმელს ღრუბლებად ახვევია,
დაცემა და კვლავ აღდგომა
წამებულის სახელია.

ლევილი 1968

სილამაზის განმტავი

(ალექსანდრე შათირიშვილის ხსოვნას)

მე ცრემლების სახრჩობელა მეკუთვნოდა,
თავისუფლების ციხე მარგუნეს,
ლამაზი ქვეყნის ყაჩაღი ვიყავ
და სილამაზე წლებებს მოვტაცე.
გავძარცვე ზეცა, გავძარცვე მიწა,
ნაძვეების სუნთქვა, ლაქვარდი სივრცე.
მე ყოველივე გამოვიტაცე!
კახეთის გული, გურიის მთები,
იმერეთიდან მზე სხივ მცინარი,
ქართლის იმედი, ბედი ქართლისა
და სამეგრელოს ძველი სიზმარი.
მე ყოველივე გამოვიტაცე!
შუქურ ვარსკვლავი, შვიდი მნათობი,
მზე მოგზაური გულის სათბობი,
სალამურები დილით საკრავი
და პოეზია მსხვერპლის საკლავი.
მე ყოველივე გამოვიტაცე!
მტკვარის ქრილობა, თერგის ღრიალი
და წიწამურის ქვა სისხლიანი,
დედის საფლავი, სიცოცხლის ლოდი,
რადგან ვიცოდი არაოდეს დაებრუნდებოდი

პარიზი 1972

დღე გარდაცვლილთა

გულის ფრიალი, ბედის ტრიალი,
შეუღლებული მრავალ წლიანი,
სული მძინარი, მზის მომზირალი,
შესვენებული დაღლილი მგზავრი.

გულში ლურსმანი, შავი ლურსმანი,
კრემლის კურცხალი და ქრისტეს ჯვარი,
უსაზღვროების მძიმე საზღვარი,
ჩვენი სიცოცხლე და ჩვენი გვარი.

რამდენი ერთი, რამდენი ათი,
გამრავლებული ასი ათასი,
მიწამ იმარბა სახელი მათი,
ყელ-წაქცეული კანკალებს თასი.

მკვდრების ღამეა, თუ მკვდრების დღეა, —
ყველას ვილაც ჰყავს მოსაგონარი!
ნეტავ რად ტირის მარად სიმშვიდეს
ჩვენი სიცოცხლე მოსაგლოვარი!

ლეველი 1970

ქმათა უმცვედრა

(მიხეილ კედიას ხსოვნას)

მომეცი ხელი, შიმშილით ხმელი,
ავამოძრაოთ ერთად ძარღვები,
შემდეგ სიცოცხლის გზებზე ვამღეროთ
გული გულიდან ამონალები.

დიღხანს ვატარე თქვენი სახელი
უცხოობაში მარტოდ შთენილმა,
იმედი გულში შემოვინახე
უმცვედრის ლოცვით გადარჩენილმა.

ორთავ დაგვეცა თებერვლის რისხვა,
შავ ლამეებში ბრძოლა და დევნა,
მოგვეტაცა ქარმა მაისის ვარდი
და ქარიშხალით აგვივსო სევდა.

ეხლა, როდესაც პირის-პირ ვდგავართ
ჩვენი გულები ერთად ქცეულა,
გადაიარა ქვეყნად გრიგალმა, —
წითელი მუხა არ წაქცეულა.

ფერი რა არი რომ გვეშინოდეს,
ჩვენ ხომ სიზმრების არ ვართ მყინვარი,
როს გულში გვიზის ვით გამარჯვება,
დედის ცრემლები გაუყინავეი.

მომეცი ხელი, შიმშილით ხმელი,
ავამოძრაოთ ერთად ძარღვები,
შემდეგ ბრძოლების გზებზე ვამღეროთ
გული გულიდან ამონალები.

პარიზი 1945

ჩემო

გამარჯვება ჩემო!
რატომ დამივიწყე?
ნუ თუ მზე არ ახლავს
ჩემ სისხლიან სიტყვებს!

ვერას გეტყვი ახალს,
ჩემო მშვენიერო,
ჩემო მშვენიერო,
დიღხანს ველარ განახავ!

ყვავილს ვკრეფდი შენთვის, —
ყვავილიც კი გახმა,
სიყვარულს დავეძებ,
სიყვარულის გლახა.

ქვეყნად ვერსად ვნახე
შენი კარგი სახე,
უსახლკარო კაცი
ტრემლზე დავესახლე.

გამარჯვება ჩემო,
რატომ დამივიწყე?
ნუ თუ მზე არ ახლავს
ჩემ სისხლიან სიტყვებს!

პარიზი

უსინათლოს

ჩემო თვალის სინათლევ
ხედავ უსინათლობას,
როცა ღამე ინათებს,
ისმენ გულის ნათლობას.

ყველგან ერთად ვიქნებით
საუკუნის ობლები,
გამომშრალი ფიქრებით,
ხვევნა უდაბნოების.

ფერაფრენილ ფოთლებად
ხარობს სულის სინაზე,
ქარის აბობოქრება
და თვალეზი სილაში.

გადაივლის ზღაპრები
ამ ქვეყნიურ ალერსის,
უსინათლოდ წაგვიღებს
სევდა ულამაზესი.

პარიზი 1968

ალილუია

სულთათანა. გულთათანა.

ერემლთათანა.

მამაო ჩვენო! გათაედა წირვა!

კუბო ცივია, დალუჭულია,

ალარც გულია, ალარც სულია,

ალილულია,

ალილულია.

კითხვებს გუმბათი გადუხურია,

გარდასულიდან გადმოდის გლოვა.

ასე ყოფილა, ყოფნა — არ ყოფნა,

არ გაყოფილან, ერთად უვლიათ.

მამაო ჩვენო, სად მიგვაცილებ..?

ალილულია,

ალილულია.

პარიზი

ჩემი

ნასახლარის ნანგრევები, კოშკი კლდეზე გარჩენილი,
როგორც წიგნი ქვად ქცეული შესასწავლად დარჩენილი

ძველი მცხეთა და მცხეთოსი სიძველეთა საძირკველი,
მიწა თხრილი დროდ ქცეული, აღმოჩენა საკვირველი.

ფეხშიშველი მინდვრის ბავშვი, ჩემი ლოცვა ცივან-
ერემლი,

ჩემი ქოხი, ჩემი გვარი, ჩემი ღრუბლის ნაწვიმარი.

შავი ღამე თეთრად მდგარი სიჩუმეში გახვეული,
განთიადის ნაბინდარი, მზე სხივებად დარხეული.

ყოველივე მაგონდება, ვარ გონება გადამდგარი,
უსამართლოდ უბინაო და ნამცეცი ჩემი გვარის,

პარიზი 1970

გათენებამდე

გათენებამდე ღამეს გავათევ,
გაუნათებლად ჩავაქრობ სანთლებს,
აბარბაცებით ავედვენები
განთიადისკენ მიმავალ ლანდებს.

ნუ ვემღურებით ამ წუთისოფელს,
ღვინო დამისხით — ღვინო დალიეთ!
ის შემიმოკლებს ყმაწვილ სიცოცხლეს,
ვინც ღღეს მიმღერის მრავალუამიერს.

ადრე მოვკვდები, გვიან მოვკვდები,
რას მივედები, რას მოვედები,
ნეტავ რა არის ჩვენი ცხოვრება,
თუ არ მძინარე კაცის ბოდვები!

მაშ ერთად, ძმებო, დავცალოთ ყანწი,
სანამ სიცოცხლით არა ვართ მკვდარნი,
თუ ვერ ვიხილოთ, რაც მოხდეს აწი,
დავლიოთ სულთა შესანდობარი.

პარიზი 1966

სამოცი წლის

მხოლოდ თვალთ
დასათვალი
სამოცი წლის
გზა და კვალი,
ზაფხულიდან
დაზამთრება
შემოდგომა
თეთრსაწყნარი.
შრომა, ზრუნვა,
მოძრაობა
სიცოცხლის წინ
ერთად მდგარი.
ჩამოთვალე,
ჩამოთვალე,
შემოაწყვე
მოხუც თვალებს,
ბავშვის თვალი
ქვეყნის თვალი,
სამოცი წლის
დღე და ღამე,
სამოცი წლის
ნასახლარი.

პარიზი 1967

განსაცდელია

განსაცდელია შენი თვალები,
განსაცდელია შენი სიციცხლე,
განსაცდელია მზის თავთავები,
განსაცდელია რომ გათავდები.

ორივე ერთია სიტკბო — სიმწარე,
გადაივიწყე, თუ გინდ იწამე.

განსაცდელია ლამის გათევა,
მზე რომ ამოდის და არ თენდება,
განსაცდელია როცა ცეცხლში ხარ,
სხეული იწვის, გული არ თბება.

ორივე ერთია სიტკბო — სიმწარე,
გადაივიწყე, თუ გინდ იწამე.

პარიზი 1967

ეფემერი

ეტმასნება ცას და მიწას
ქარის ქროლვა, ქვეყნის წყლული,
წუთიერი მოჩვენების
აჩრდილებში შენისლული.

უხილავის უხილველი,
უგებარი შევების წინაღ,
ჩასახვიდან შეუცნობი
დაბადების გამოწირვა.

ვიყავი და ვარ ყოფილი
მოჩვენების სამყოფელი,
ფერი მრავლად გაყოფილი,
უცნაური ეფემერი.

პარიზი 1967

ფიქრის გორაზე

ფიქრის გორაზე აველ,
ფიქრით განვლიე ლამე,
მთები აღვიძებს მამლებს,
დილავე მითხარი რამე.

ფიქრის გორაზე დამხვდი,
ამაღლებული ღამით,
გაგება მსურდა ახლის,
მითხარ სიკვდილი მამის.

გულმა ხომ ვითხრა: ამინ!
ცრემლმა დაიწყო დენა,
ცრემლი შევიშვრე მამის,
თუ ცოცხალია დედა!

ფიქრის გორაზე დამხვდი,
მითხარ: მოგიკლეს დედა!
ფიქრი დასრულდა ღამის,
დამაკლდა თვალთა ხედვა.

ალარ მოველი დილას,
მზეს, ჩემთვის უსინათლოს,
ხელი შევახე ყინვას,
ისევ სიცოცხლე მათბობს.

პარიზი

დაუთმოგელს

ვუცდი — ვუცდი — ველი — ველი,
ვით სიცოცხლის მინდორ — ველი
ვით დედულის სილამაზე,
ვით მზის სხივთა სავარძელი.

მე დავდნები სანთელივით,
სანთელივით შეგელევი,
ყოველს დავთმობ ამა ქვეყნად,
მხოლოდ შენ ვერ შეგელევი.

პარიზი 1970

უმედეგ

ყვაგილებს სცივათ, ყვაგილებს ჰყინავთ,
გუგა გაუთბეთ, ასხურეთ წყალი,
მე მათში ვცოცხლობ, მე მათში მძინავს,
არავინ დამრჩა სხვა მეგობარი.

თითქოს საფლავებს ამოდის ბოლი,
და შორეთიდან ღამე ნახშირობს!
შატა ჩემთვის ქართული ლოდი, —
ყვაგილთა ყნოსვით საშვილიშვილო.

პარიზი 1970

ისე ვით უენი

მზე დასავალში სავანეს ეძებს,
ღრუბლების ძენძებს მიემალება,
მიემალება ოქროთვალება
ღამის კუბოში განსასვენებლად.

ღარჩა სიზმარი გარიჟრაჟების
და განთიადის არ დაცალება,
ისე ვით უენი, ისე ვით ჩემი
ღაბადება და გარდაცვალება.

პარიზი 1968

ყოველ არსებას

მე ამა ქვეყნად უენთვის ვიცადე,
მე ის შევქენი, რაც განვიცადე:
სამგზავრო სიტყვა, სამგზავრო ლოცვა,
გზა აზიდული მიწიდან ცამდე.

ცრემლები ვყავი სულის სასმელოდ,
დაცლა-შევსება არ გათავების,
და ვუცქეროდი ყოველ არსებას
ჯვარზე გაკრული ქრისტეს თვალებით.

პარიზი 1968

გულის საფეთქელთან

მოჩვენების მოლანდება,
დილა დაისებად,
მიდის-მოდის მომავალი,
დროთა განრისხება.
ყოველივე მიდის, ქრება
შემოდგომის ფერთან,
ვით სიცოცხლის ჩაფიქრება
გულის საფეთქელთან.

პარიზი 1969

ხარვეზი

როს გულის ცემით გული გელევა,
მაშინ იწყება საშინელება,
ნაზი ხარვეზის არ იცი ვინ ხარ,
უცნობი ხელით ნაძერწი თიხა.

არის მარადი სიცარიელე,
დრო არ გეძაბის: მითხარი ვინ ხარ!
არის ჩვენება მარად სიჩუმის,
აღარც პასუხი და აღარც კითხვა.

პარიზი 1967

განთიადი მჭვია

გამარჯვება შენი! სინათლეს თუ მომცემ
შავი ღამის ხელი ებობლება ბორცვებს,
დაკეტილი კარი, გარედ ცივი ქარი,
მოგზაურობს ცაზე ბედის ნასახლარი.

გული გადმოვიდა ლექსის მადანივით,
ვიცი კალმის წვერზე ღამე დაილევა,
კარი დაკეტილი და ცისკარი ღია,—
დილა შეუბნება: განთიადი მჭვია.

პარიზი 1969

ყოველი წუთი

ვიცი გამყვება ამ ქვეყნის ვალი
სიხარულის და სიცოცხლის დილა,
გადადის შორით გარდამავალი
და გათენებას ქოხებში ძინავს.

დათვლილი არი ჩემი დღეები,
როგორც სტრიქონში სიტყვის მარცვალი,
და მენანება ყოველი წუთი
დრო გადასული გამონაცვალი.

პარიზი 1967

მოგეფერები

ფერად ვიქცევი მოგეფერები,
ვით მზის ცრემლები ცისარტყელები,
ვით უსინათლოს პირველი ცქერა,
მონად ქცეული, მონა ფერების.

ფერებს გაგიფენ, მოგეფერები,
ჩემო ლამაზო და ჩემო მშვიდო
ფერებს გაგიფენ ფერთაწერისას,
ფერთა ფერებით რომ დაგამშვიდო.

პარიზი 1967

დაკარგულ სიხვარულს

2

პასუხი ჩავეკეცე ვარდის ფერ კუბოში
და კუბო გაფრინდა წლებების ფრთარხევით,
უშენოდ სიცოცხლე რას მარგებს, რად მინდა!
ნეტავი რა არის აწ ჩემი სახელი..!

რად მწვავედა დღეების უმიზნო ძახილი,
იმედს რად ვარხვედი შენისლულ ფიქრებში!
გიგონებ და მჯერა შენ, ჩემო ლამაზო,
სიკვდილის შემდეგაც ჩვენ ერთად ვიქნებით.

პარიზი 1966

ორჯერ

ორჯერ დამეხე მთები და
სისხლი აღინე ქვეყანას,
ეკლისა ნაცვლად მიწაზე
ყვავილმა ამოიყარა.

შხამი შენ მიერ ნაჟური
სიცოცხლის წყაროდ ქცეულა,
მოჰქუხს მდინარე ვაჟური,
მკურნალი რჩეულ — რჩეულთა.

პარიზი 1956

მარტის თვის გავშვებ

მშობეარეა სამშობლო
წამებით წარმონაშეები,
შენდება, ისევ ინგრევა
საკუთარ ხელით ნაშენი.

საშველი ქვეყნად სად არი..?
არ არი ქვეყნის საშველი,
სამშობლოს სისხლით იცავენ
ახლად შობილი ბავშვები.

მარტის თვე 1956

საკუთარ თავთან

ყველა წავიდა,
მორჩა გათავდა,
ესაუბრობ მარტო
საკუთარ თავთან.
სიცივე ყინავს
ჯვრების ჯვარედინს,
გული არ გათბა,
გული არ გათბა.
ჩამქრალ ვარსკვლავებს
ვინლა დაითვლის,
თვალზე ცრემლები
ნაცრად მედება.
უსინათლო ვარ,
როგორც დავითი
და გახიზნული
გულის ვედრება.
ლამე აღმართში
ეძახის ყორნებს,
დილა ცახცახებს
მზე დაკარგული,
ვუზივარ სიტყვას,
ვაწყობ სტრიქონებს,
კალმის წვერივით
წელ მოკუნტული.

პარიზი 1966

სადაც გავიარე,
უკუ მოვიხედე —
უკუ მოვიხედე
ნასახლარია.

სადაც გავიარე,
წინ ვერ წავიწიე —
წინ ვერ წავიწიე,
მზის საზღვარია.

პარიზი

პატარას

იძინე ჩემო
გარედ წვიმაა,
შენი სიზმარი,
ჩემი ფიქრები
ერთი სანთელის
ორი წირვაა.
ის აღარ მოვა
ვინც შენ დაგტოვა!
ლამეს აშავებს,—
ყორნის სიჩუმე,—
სინათლე ქრება!
ორნივე მარტო ვართ.

პარიზი.

შემოდგომის ყვავილი

ისე იცვალა ფერი ყვავილმა,
არ შეიცვალა, არც გარდიცვალა
დროს ვერ გაუსწრო, დრო განიცადა
გათენებამდი ბნელში იცადა.

შემდეგ თვალები აღაპრო ცამდე
ცივი ყინვების ცრემლით იცვარა,
დამჟკნარ ფოთლების ყვითელ ფურცლებზე
უსიხარულოდ გარდაიცვალა.

ლოვილი 1966.

ბედი ვარდ-ყვავილთა

ვარდებს მოკრიფავს ბავშვი,
ყვავილს უძღვნიან სატრფოს,
მიწის გარეშე ვარდებს
სიცოცხლე ველარ ათბობს.

ვარდებს აფენენ ზღვაზე,
ვარდებს აწყობენ ქვაზე,
ზღვა ჩაიძირავს გემებს
მიწა ცრემლს იშრობს თვალზე.

პარიზი 1968

ინიღორე ჭარხელაძეს

ლოვილი მოხუცდა,
მოხუცი ახველებს,
ველური ბალახი
ირხევა ზეცისკენ,
დაცემა, — დაცემის
არ არის აღდგომა,
საფლავში ისვენებს
მოხუცი მეცისკრე.

სტრიქონის ამწყობი,
წიგნების საწყობი
ასოთა მცენარე
აზრებით ნაზარდი,
წლები მღელვარე,
სიკვდილი საზარი,
მითხარი მოხუცო
სვენება სად არი..?

ყანაში დაბინავდა
საშიში სიჩუმე,
ჩურჩულებს მარცვლები
სევდიან სვრელებში;
არ არის იმედი
არ არის დანდობა,
მიწას აბრუნებ,
თუ მიწა შენ გაბრუნებს!
გახვალ ამ ქვეყნიდან,
დაგვრჩება მადლობა.

ლოვილი 1970

**
*

ვიცვლიდი, ვიცვლიდი
სიყვარულის
ფერად ყვავილებს,
ვიყავი მათი სილამაზით
გულ განაბზარი,
ისე წავიდნენ—
ისე დამცილდნენ—
მე ვაეხმი მაგრამ
მათ დაჰკნობას
ვერ მოვესწარი.

ლოვილი 1971.

ზაინა ნაკაიძის ასულს

(ექსპრომტი)

თვალეზ წყლიანო,
სიცოცხლის წყარო,
ქართველო ქალო
მშვიდო და წყნარო,
ისე კარგი ბარ
და ისე მნათობ —
გვერდს რომ ჩაგივლის
მებრალეზა მე უსინათლო.

1967 ლოვილი.

საავადმყოფოში

ბნელ ოთახებში ბრუნავს სიზმარი
ჯადოსნურ ხელით არხვეს ფახჯაოის,
შემდეგ ლურჯეთი წვება ლოგინში
და განთიადის გარიჟრაჟება.

ჰალარა თმებით წლეებთან ზიხარ
დრო გეკითხება: რამდენი წლის ხარ?
შემოდის დილა, დილა მზეთვალა
და გაიმედებს: იცოცხლებ დიდხანს.

შენ გენანება ყოველი წუთი,
შენ გენანება ყოველი წამი
ოფლი ჩამოგდის სიმწრის ნაწური
დროს ებრძოლება თვალთა წამწამი.

ხედავ შორეთში მრავალ ჩვენებას
სოფელი, დედა, ბავშვთა ყიჟინი,
რომ გაჰყვე ბედის გასაჩივრებას
შენ წარმოდგები ფეხზე გიჟივით.

თეთრ ხალათების სწრაფი მიმოსვლა
შებრალება და სიჩუმის სიტყვა,
საშინელია, საშინელია
უცხოეთი და: რამდენი წლის ხარ?

პარიზი 1968.

მოგონების სიზმარი

კორფლიანი ქარი
 დამკუნარ ფოთლებს აყრის ფანჯარას.
 კრაქის ლაპ-ლაპი
 ჭვარტლიან ჭერს ეთამაშება .
 გამხმარი შუშის თვალები
 იმსხვრევა ყინვაზე.
 ისმის ნაკვერჩხლების
 წითელი წკარუნი.
 დაკუნძული ჯირკები
 ნელ-ნელ იფერფლებს.
 შუა ცეცხლს შეფიცებია
 ლოყა შეწითლებული კეცები.
 სიცივე შიმშილივით
 ჩამომჯდარა გამხმარ ბებზე.
 თოვლში შავ მარცვლებად
 გაბნეულა თეთრ-ქუდა ქოხები.
 ქალამნის ნაკვალევი
 ჩერდება კარების წინ,
 კარებს ალებს მოხუცი დედა,
 — რატომ დაიგვიანე, შვილო..?
 დილის ხუთი საათია, პარიზი იღვიძებს,
 სიზმარს ძინავს, — ძინავს ტკბილი ძილით.

პარიზი

ჭკუა დავკარგე

ჭკუა დავკარგე,
ჭკუამ დამკარგა,
არ ვიცი არა, მქონდა თუ არა.
რა არის კარგი, ან სიავკარგე,
ვერ მიპასუხა სევდა-მწუხარმა.

მხოლოდ სიცოცხლე ბედის მუქარა
ჩაფიქრებულა სოფლის ბუხართან
იწვის წლები თავდავიწყებით,
დრო ნაკვერჩხლები, წუთი ხუმარა.
ჭკუა დავკარგე,
ჭკუამ დამკარგა,
არ ვიცი არა, მქონდა თუ არა.

პარიზი 1968

ოდეს ამ ქვეყნად მე არ ვიქნები,
ჩემი ფიქრების აზრთა გამგები,
მუდამ ახალო ძველო საგნებო:

ყელ გამომშრალიო საწერ-კალამო,
მარად უცვლელიო ლექსის ფურცლებო,
ბავშვობის წიგნის ფერთა ფანქრებო,
გადასულ დროთა სიტყვის სათქმელნო.

შეუხდეთ პოეტს გულ მართალ გარჯით,
რომ გამუშავათ ოფლით და ტანჯვით.

ოდეს ამ ქვეყნად მე არ ვიქნები,
ჩემი ლექსით და ჩემი ფიქრებით.

პარიზი 1972

ლუბა აბდუშელი	ფრანკი	50
პეტრე ხვედელიანი		550
ალექსანდრე შათირიშვილი		100
ქაიხოსრო ჯაყელი		200
დავით ურატაძე		50
ნიკოლოზ ბოკუჩავა		100
შალვა კალანდაძე		100
აკაკი შავგულიძე		100
დავით ვაშაძე		75
აკაკი ასათიანი		30
გიორგი შანშიაშვილი		30
ერმალო ყაველაშვილი		30
ლევან ტიტვინიძე		10
სერგო ინასარიძე		50
კარლო ინასარიძე		100
გიორგი (ყორა) ასათიანი		50
ირაკლი ოთხმეზური	ბელგ. ფრ.	400
ირაკლი ჯაფარიძე		200
მარიამ ლოლობერიძე		50
სოშოს ქართველთა სათვისტომო		100
სევერიან ჭირაქაძე		50
ვეტიხი აბულაძე		50
გიორგი ნაკაშიძე		100
გიორგი (გუგული) გამყრელიძე		100
პეტრე ხვედელიძე		125
კომანდან კინწურაშვილი		50
მიხეილ გოგორიშვილი		30
ეაზონ მამულაიშვილი		100
დიმიტრი ქიმერიძე		30
თათრაზან ანთაძე		50
ნიკო ყურულაშვილი		50
ძიტო კლდიაშვილი		30
კომანდან თოხაძე		20
მიხეილ ვაჩნაძე		30
სიმონ აბაშიძე		50

ვანო ნანუაშვილი	50
გივი გაბლიანი	50
ალექსანდრე (ალიოშა) მელიავა	50
აფრასიონ ხვედელიანი	50
ვალიკო ქელიძე	50
ირაკლი ჯაფარიძე	200
მის. ცაგარელი. მოსახსენებლად ელენე ცაგარელისა	100
ქრისტეფორე იმნაიშვილი	50
გიორგი წერეთელი	100
პროკოფი ინწკირველი	100
კვიროსი ჟღენტო	50
ვიქტორ ხომერიკი	50
სიმონ ბლიაძე	50
პავლე ვაშაძე	50
გერასიმე ბოლქვაძე	50

თვითუღს და ყველას ჩემ უღრმეს მადღობას მო-
ვახსენებ ყოველ მხრივ დახმარებისათვის.
პატივის ცემით გიორგი ყიფიანი

ამაჰი ავტორის: „ლექსები“—1981 წ. —80 გვ.
„რჩეული შაირების კრებული“ 1951
„გიორგი ყიფიანი“ 1980—1965 წწ.

შინაარსი

გვერდი

დედას	5
მედიტერრანე (ფრანგულად)	9
შეინდე ფიქრი	11
ანი — ბანი	12
მედიტერრანე	13
პარიზი	14
ახალი წლის სიმარტოვე	16
საკრე კორის ტაძარს	17
კლოშარი	18
ნოტრდამის იღუმალი	20
პიგალის ქუჩა — 62	21
მოზუცი და ბავშვი	23
ჯვარი	24
ამა ქვეყნიდან	25
რადგან ის თასი	26
განმეორება	27
საახალწლო შესანდობარი	28
ჩემთ ფიქრგანუყოფელო	29
ჰიპპის	30
ფერთა მკვლელობა	31
უცხო ქარი	32
პრეზიდენტის საფლავზე	32
ევროპას	33
**	33
გული და გაზაფხული	45
ტყემლის ყვავილები	34
მშობლიური ყვავილები	35
დედაჩემს	36
ლევლის ცაცხვებს	37

ბირენს	38
მწუხრი	39
მალლობიდან	40
ლევილი შემოდგომის ღამეში	41
დამდიდარი	42
ქართველ გოგონას	43
გასაგებია	43
ზღვაზე	44
**	44
გული და გაზაფხული	45
მატარებლიდან	45
საახალწლო	48
პოეტის ლოცვა	51
რუსთაველის მაისი	52
საქართველოს პოეტებს	53
რვაასი წლის რუსთაველს	54
კითხვები ჯეარის მონასტერზე	56
ხმა განკითხვისა	57
ოი რა ცუდად	59
პოეტის ფიცი	60
ტიციან ტაბიძეს ხსოვნას	62
ესენინს	63
ღია ბარათი ანა კალანდაძეს	64
ბარათი ვიქტორ ნოზაძეს	65
ორი პოეტი	66
შიში	67
პატიმარი პოეტი	68
გაზაფხულის მკვლელობა (იან პალაშის ხსოვნას)	69
საქართველოს ახალგაზრდობას	70

ლექსი ლერწამი	71
პოეტის პასუხი	72
პოეტი და პოეზია	73
ერთი ლექსი	73
ღვინის სიკეთე	74
ერთგულება	74
კაცი თუ სამართალი	75
ჩვენი წარსულის ცრემლი ანათებს	76
მეც მინდა ვთქვა	77
პოეტი და კრიტიკოსი	78
დარვინიზმიდან	78
შიშის შედეგი	78
მთლიანი ნაწყვეტები	79
წითელ ჩოხოსან გულმკერდიანებს	80
ლევან ზურაბიშვილს	81
მეკვლე	82
დილას	83
ტყიბულისაკენ	84
გაზაფხულის ლოცვა	85
თაედაყირა	86
თვალი	87
ობობას ბედი	88
სიზმარი	89
დაზამთრება	89
შემოდგომის სილამაზე	90
მინდვრის ბავშვი	91
დაზამთრების სიცივეში	92
განუშორებელ სიყმაწვილეს	92
საოცნებო	93
უცხოელი	94
ფერთა ჩვენება	94
ჩემი ღამე	95
სოფელი	96
ჩემო ოკრიბის მთებო	97
ბავშვთა სიყვარული	98
ქუთაისიდან მოფრენილი	99
ნათელას	99

უცხო მიწოდეს	99
არ ვიცი	100
არ გამოცვლილა	101
ქუჩა	102
ერთგულოვანი	103
სიტყვები დასასრულის შემდეგ	104
სევდიანი გაფიქრება	104
არჩევანი	105
ღრუბელთა შორის მზე დამნაშავე	107
უკანასკნელი ზეიმი	106
სევდის სავანე	109
მზის ქალიშვილს	111
მხოლოდ შენ ერთმა	111
სევდის სავანე	112
შენ გენაცვალე	113
ჩემო ბედის ტრიალო	114
მოვიგონებდეთ	115
ჩვენ და ისინი (ექვეთიმე თაყაიშვილის ხსოვნას)	116
შავი ქარი	117
სილამაზის განმტაცი (ალ. შათირიშვილის ხსოვნას)	118
დღე გარდაცვლილთა	119
ძმათა შეხვედრა	120
ჩემო	121
უსინათლოს	122
ალილუია	123
ჩემი	123
გათენებამდე	124
სამოცი წლის	125
განსაცდელია	126
ეფემერი	126
ფიქრის გორაზე	127
დაუთმობელს	128
შემდეგ	128
ისე ვით შენი	129
ყოველ არსებას	129
გულის სათეთქელთან	130
ხარვეზი	130

განთიადი მქვია	131
ყოველი წუთი	131
მოგეფერები	132
დაკარგულ სიყვარულს	132
ორჯერ	133
მარტის თვის ბავშვებს	133
საკუთარ თავთან	134
**	135
პატარას	135
შემოდგომის ყვავილი	136
ბედი ვარსკვლავთა	136
ისიღორე ქარსელაძეს	137
**	138
გაიანე ნაკაიძის ასულს	138
საავადშყოფოში	139
მოგონების სიზმარი	140
ქკუა დავკარგე	141
**	141
შემომწირველთა სია	142

F105.180

3

UNIVERSITY
OF TORONTO

